

”Det var jo en berygtet bande, og man vil gerne vise ”du skal ikke fucke med mig””

- En intersektionel undersøgelse af unge mænds vej ind i bandemiljøer som et kønnet socialt problem

---

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Speciale

Christina Munch Jensen

Helene Aen Springborg

Vejleder: Christian Franklin Svensson

16.09.19

AALBORG UNIVERSITET
STUDENTERRAPPORT

Abstract

During the last decade street gangs and their violent conflicts have received a great deal of attention from the news media, politicians and among citizens in Denmark. Young people's involvement in street gangs is a social problem due to several parameters: it accumulates crime, creates unsafety and gang involvement can have long-term and damaging consequences for individuals involved. Therefore, it is important to prevent young people's movement towards streetgangs. Despite the greatest risk factor for street gang affiliation is the male gender, a more explicit focus on gender remains inadequately researched in this field of research. In this master thesis we examine the relationship between masculinity and the movement towards gang environments by focusing on ganginvolvement as a gendered social problem. This thesis is based on five biographical-narrative interviews and five semi-structured interviews that were collected during two interview sessions with five former members of a Danish streetgang. Through the first analytical paragraph, the ideals of masculinity inherent to the fem young men are established. Furthermore, their movement towards gang involvement is divided into phases based on age and type of crime, in preparation for using this knowledge as analytical tools in the second analytical paragraph. Here we perform a three-piece intersectional analysis of the complex, simultaneous and dynamical gendered processes that create the relationship between masculinity and the movement towards gang involvement. During the analysis we use intersectionality as a concept as well as theoretical insights by West and Zimmermanns theory concerning "Doing Gender", Rawyn Connel's theory about hegemonic masculinity, as well as James W. Messerschmidt's theory focusing on masculinity and crime. On the basis of the analysis follows a critical discussion on the possibilities to apply a gendered perspective in actions toward gang prevention within the boundaries of social work. Based on the analysis we conclude that the relationship between masculinity and the movement towards street gangs can be understood as a simultaneous and mutual dynamic, which is structured by the complex intersection between the social categories; young, ethnic minority, men from the lower class, raised in an exposed residential area. The young men gradually develop a protest masculinity as a gendered strategy to achieve masculine success. In this setting street gangs offer an accessible environment for accumulation of

masculine resources which enables them to meet the local hegemonic masculinity ideals related to money, provider, capacity for violence, toughness as well as status, power and respect.

Indhold

KAPITAL 1. INDLEDENDE AFSNIT.....	3
1.1 INDLEDNING.....	3
1.2 PROBLEMFELT	4
1.3 PROBLEMFORMULERING	5
1.4 HVAD ER EN BANDE?	7
1.5 UDSATTE BOLIGOMRÅDER OG BOLIGSOCIALT ARBEJDE	8
1.6 HVAD VED VI OM UNGE I BANDER? EN INTRODUKTION TIL FORSKNINGSFELTET	10
1.7 SPECIALETS PLACERING I FORSKNINGSFELTET	12
1.8 LÆSEVEJLEDNING	13
KAPITEL 2. TEORETISK KONTEKST	14
2.1 KØN SOM NOGET, DER GØRES I INTERAKTIONEN MED ANDRE	15
2.2 KØN KAN IKKE FORSTÅS UAFHÆNGIGT AF ANDRE SOCIALE KATEGORIER	16
2.3 HEGEMONISK MASKULINITET.....	18
2.4 MASKULINITET OG KRIMINALITET - "BOYS WILL BE BOYS DIFFERENTLY".....	19
2.5 OPSAMLING	21
KAPITEL 3. METODISKE- OG VIDENSKABSTEORETISKE OVERVEJELSER.....	21
3.1 KVALITATIV TILGANG	21
3.2 ADGANG TIL FELTET	22
3.3 BOLIGOMRÅDET OG DE UNGE MÆND.....	23
3.4 EMPIRIGENERING OG DE METODISKE STEPS.....	23
3.4.1 BIOGRAFISKE NARRATIVE INTERVIEWS.....	24
3.4.2 FORANALYSE.....	25
3.4.3 SEMISTRUKTUREREDE INTERVIEWS	25
3.4.3 SAMSPILLET MELLEM DE TO INTERVIEWFORMER.....	26
3.4.4 DET EMPIRISKE OUTPUT.....	27
3.5 RELATIONELLE REFLEKSIONER	28
3.5.1 INTERVIEW SITUATION.....	29
3.6 ETISKE OVERVEJELSER	29
3.7 ANALYSESTRATEGI.....	30
KAPITEL 4. ANALYTISKE EMPIRISKE VÆRKTØJER: MASKULINE MÆND OG FRA BARNDOM TIL BANDER	32
4.1 MARKØRER FOR MASKULINITET	33
4.1.1 PENGE "DU KAN IKKE VÆRE EN MAND UDEN AT HAVE PENGE"	34
4.1.2 FORSØRGELSE "KONEN ER DERHJEMME, MÆNDENE GÅR UD OG ARBEJDER "	35
4.1.3 KAPACITET TIL VOLD "DU ER IKKE EN MAND FØR DU HAR HOOKED HAM NED I GULVET"	36
4.1.4 EN HÅRD FREMTONING "FØLELSER ER EN FORM FOR SVAGHED"	36

4.1.5 STATUS, MAGT, RESPEKT "HAN NÅEDE AT SKABE SIG ET NAVN I EN MEGET MEGET UNG ALDER. DET ER EN MAND" ...	37
4.1.6 OPSAMLING	38
4.2 FRA BARNDOM TIL BANDER.....	38
4.3 FOR AT FORSTÅ UDVIKLING: ALDER OG AKKUMULATION AF ULEMPER	40
4.3.1 FRA DRENGE TIL MÆND	40
4.3.2 ULEMPER AVLER ULEMPER	41
4.4 OPSAMLING	41
KAPITEL 5. ANALYSE: VEJEN IND I BANDER - EN KØNNET PROCES	42
5.1 UDSAT BOLIGOMRÅDE - "ÅRH JEG VIL GERNE VÆRE LIGESOM DIG, NÅR JEG BLIVER STOR"	43
5.1.1 SMÅKRIMINALITET: FORDI DET ER SEJT AT VÆRE TASKETYV.....	43
"De ældre" som signifikante andre	44
5.1.2 UDSAT BOLIGOMRÅDE: DE KRIMINELLES DOMÆNE.....	45
Nærhed til miljøet: "Sådan var det gang på gang, hele tiden og konstant"	46
Manglende voksenrelationer og forældreopsyn : "Jeg kom rigtig sent hjem den dag"	47
5.1.3 FRA TASKETYVERI TIL RØVERI	49
5.1.4 OPSAMLING.....	51
5.2 KLASSE - "DET VAR DET, DER FIK FOLK TIL AT LÆRE PENGE AT KENDE HERUDE"	51
5.2.1 BERIGELSESKRIMINALITET: FORDI MÆND HAR FRIHED OG FEDE BILER.....	52
5.2.2 ET KLASSEPERSPEKTIV: UDDANNELSE OG ARBEJDE ER NOGET, DE ANDRE BRUGER.....	53
"Det med stofferne, er en fattig mands drøm om at blive hurtig rig"	53
"Fuck alt det der, der har med skolen at gøre".....	54
5.2.3 FRA ADRENALINRUS TIL ARBEJDSLIV	57
5.2.4 OPSAMLING	60
5.3 ETNICITET - "RESPEKTEN DEN FÅR DE FØRST, NÅR DE KNOCKER DEN ANDEN I GULVET"	60
5.3.1 VOLD: FORDI... MAGT!	61
5.3.2 ET ETNICITETSPERSPEKTIV: FRYGT OG MAGT ER VEL OGSÅ EN SLAGS ANERKENDELSE.....	62
5.3.3 FRA MARGINALISERING TIL MODSTAND OG MAGT	66
5.3.4 OPSAMLING	69
5.4 OPSAMLING: PROTEST MASKULINITET - EN KØNNET VEJ IND I BANDER	69
5.5 AFSLUTTENDE INTERSEKTIONELLE REFLEKSIONER: PROTEST MASKULINITET ELLER KØNNET MARGINALISERING?	71
5.5.1 MÆND I TOP OG BUND - KØNNENE SOCIALE PROBLEMER	71
5.5.2 LOKAL ELLER REGIONAL SUCCES.....	72
KAPITEL 6. DISKUSSION.....	73
KAPITEL 7. KONKLUSION	78
LITTERATURLISTE	81

BILAG

Kapital 1. Indledende afsnit

1.1 Indledning

"På det tidspunkt var det jo Danmarks største gadebande og en virkelig farlig gadebande. Det var fedt at sige, man var [bandens navn]"

Dette citat stammer fra et interview med Yunus, der var medlem af banden (**bandens navn er anonymiseret**), som under hans tilhørsforhold har været impliceret i flere offentlige banderelevede skudepisoder. Det Kriminalpræventive Råd estimerede i 2018, at der var ca. 400 personer med relation til bandemiljøet i Danmark (DKR 2018.) Banders adfærd og deres konflikter med hinanden vækker bekymring hos både politiet, blandt politikerne og befolkningen som helhed, og har i over et årti haft stor bevågenhed. På trods af at politikerne har strammet lovgivningen flere gange og skiftende regeringer har investeret massivt i at komme bandeproblematikken til livs, er der fortsat udfordringer (Andersen 2018). Personer med tilknytning til bandegrupperinger begår mere og voldsommere kriminalitet sammenlignet med andre personer, der begår kriminalitet, men som ikke er i bandegrupperinger (Petersen 2015: 126). Bandegrupperinger kan dermed betragte som et væsentligt samfundsproblem, fordi de akkumulerer kriminalitet og skaber utryghed for borgere, når voldelige konflikter udspiller sig på åben gade. Derudover er bandekriminalitet en stor samfundsmæssig omkostning. Ifølge Justitsministeriets Forskningskontors (2018) beregninger koster bandekriminalitet mindst 315 millioner kroner årligt (ibid.:24).

Bag de dramatiske offentlige skudepisoder gemmer der sig imidlertid også fortællinger om unge mænd i vanskelige, komplekse og udsatte livssituationer med fravær af udviklingsbetingelser i forhold til uddannelse og job (Petersen 2015: 22). Forskning peger på, at individer, der har været tilknyttet bandegrupperinger i deres ungdomsår, klarer sig væsentligt dårligere end gennemsnittet i deres voksne liv med hensyn til tilknytning arbejdsmarkedet, fortsat kriminel adfærd og sundhed (ibid.: 126).

Med udgangspunkt i ovenstående er bandekriminalitet et socialt problem, og det er en vigtig samfundsopgave at forebygge, at unge bliver en del af de bandemiljøer. I den forbindelse er det nærliggende at sætte fokus på at forstå de komplekse dynamikker, meningskonstruktioner og motivation, der ligger bag unges bevægelser ind i bandemiljøet.

1.2 Problemfelt

I det indledende afsnit har vi konstateret, at unges tilknytninger til bander er et socialt problem på flere parametre og niveauer. Det er derfor vigtigt både på et individ-og samfundsniveau at forebygge medlemskab af bander. På det politiske niveau er der lanceret en lang række initiativer til forebyggelse og bekæmpelse af bandekriminalitet. I 2009, 2014 og senest i 2017 er der indført bandepakker med initiativer om alt fra banderåd, mere synligt politi og styrkede exit-indsatser til opholdsforbud og dobbeltstraf. Den tredje bandepakke, *Bander bag tremmer*, er dog af flere eksperter og aktører på området blevet kritiseret for at være kortsigtet og ikke at indeholde forebyggende elementer, der kan stoppe tilstrømningen (Berlau 2017). Det Kriminalpræventive Råd påpeger tillige på, at den billigste og mest effektive måde at begrænse banderelateret kriminalitet er at forebygge, at unge bevæger sig ind i bandegrupperinger (Nickelsen et. al 2015: 7). Der findes ikke én løsning på bandekriminaliteten, som med et svuhtag løser alle udfordringer. Det sociale arbejde handler om interventioner i sociale problemer, og derfor er viden om unges motivation for og vej ind i bander nødvendig for at kunne sætte ind med de rigtige løsninger i det sociale arbejde og for at kunne forebygge fremtidige medlemsskaber.

Det samlede forskningsfelt om unge i bandegrupperinger er et komplekst felt, der er præget af en stor mangfoldighed i retninger, perspektiver og definitioner (Petersen og Ladefoged 2018: 30). Der er dog bred enighed om, at unge i bandegrupperinger ofte udgøres af unge mænd mellem ca. 12-30 år (ibid.). Dertil peger både det internationale og det nordiske forskningsfelt på, at unge med etnisk minoritetsbaggrund, der er opvokset i et udsat boligområde, er overrepræsenteret i bandegrupperingerne (ibid.). Til trods for at forskning viser, at det overvejende er mænd, der indgår i bandegrupperinger, er relationen mellem bandemedlemskab og køn et

af de mindst prioriterede genstandsfelter for bandeforskningen (Petersen og Ladefoged 2018:111). Den svenske kriminolog Christoffer Carlsson (2013) påpeger ligeledes det paradoksale i, at så få studier om kriminalitet har et eksplicit fokus på maskulinitet i relation til kriminalitet, når langt størstedelen af studierne indsamler empiri blandt mænd (ibid.: 661). Dette speciale tager således udgangspunkt i, at det ikke er nok at konstatere, at den største risikofaktor for, at en ung ender i bander er mandekøn. Det er afgørende at analysere, hvilken betydning maskulinitet og forventninger til mænd i en bestemt socialt og kulturel kontekst har for unges vej ind i bander.

1.3 Problemformulering

På baggrund af ovenstående indledning og problemfelt besvarer vi i dette speciale følgende problemstilling:

Med udgangspunkt i fortællinger af unge mænd fra et udsat boligområde og med et fokus på bandetilhør som et socialt problem af kønnet karakter undersøges relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer.

Ved at tage udgangspunkt i de unge mænds oplevelser og erfaringer kan vi skabe nuanceret viden, der kan sige noget om de komplekse dynamikker og forhold, der er centrale for at forstå de unge mænds vej ind i bandemiljøer. Specialets fokus på relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer er vokset frem på baggrund af indledende biografiske interviews med de unge mænd. I specialets metodeafsnit uddyber vi denne proces.

I besvarelsen af specialets problemstilling lægger vi os for *det første* op ad en kontekstuel forståelse af maskulinitet som værende en situationel og interaktionel bedrift (Søgaard et. al 2015: 726). Denne kontekstuelle forståelse af maskulinitet afviser, at der findes en essentiel maskulin identitet. Den tager udgangspunkt i, at mænd i løbet af deres liv vil benytte forskellige kønnede reaktioner i de sociale kontekster, de indgår i (ibid.:727). Maskulinitet opstår her i en dynamisk proces, der skaber og skabes af de sociale strukturer og interaktioner i kontekst (ibid.) For *det andet* tager vi udgangspunkt i, at maskulinitet påvirkes, formes og konstitueres i

samspil med andre sociale kategorier som etnicitet, klasse, alder og geografisk tilhørsforhold og inden for konteksten af de magtrelationer, der er indlejret i kategorierne (Shields 2008: 302). Vi har med andre ord et intersektionelt blik på køn. For *det tredje* afgrænser vi os til at undersøge de unge mænds vej ind i bandemiljøer, og fokuserer derfor ikke på deres tid i bander eller tiden efter deres bandetilhør. Vi forsøger med andre ord at forstå de processer og dynamikker, der knytter sig til de unge mænds vej ind i bander i et kønnet perspektiv. Vi tager altså udgangspunkt i, at bandekriminalitet er et socialt problem af kønnet karakter. Senere diskuterer vi, hvorvidt og hvordan den viden kan bruges i det sociale forebyggende arbejde i udsatte boligområder.

Med specialet ønsker vi at styrke forståelsen af den kompleksitet, der er forbundet med bandekriminalitet som et socialt problem. Et fokus på maskulinitet er ikke en hovedforklaring eller en fuldgyltig forklaring på unge mænds vej ind i bander, men det er et middel til at få greb om de kønnede sociale processer, der foregår blandt unge mænd i deres vej ind i bander. Formålet med specialet er således ikke at afskrive andre forklaringer på bevægelser ind i bandemiljøer, men at få en større forståelse for bandekriminalitet som et socialt problem ved at *også at* forstå det som et problem, der er kønnet. Dette perspektiv kan dermed være med til at komplementere eksisterende forståelser af dynamikkerne bag bandekriminalitet. Jævnfør vores intersektionelle blik tilslutter vi os koret, der betoner vigtigheden af at arbejde mellem bindestregssociologier for at opnå et helhedssyn i det forebyggende sociale arbejde (Jensen & Christensen 2011: 79). Specialet placerer sig i krydsfeltet mellem det sociale arbejde og sociale problemers sociologi, kriminologi og kønnsociologi for at kunne forstå de komplekse dynamikker, der knytter sig til bandekriminalitet som et socialt problem af kønnet karakter.

Idet vi har en kontekstuel forståelse af maskulinitet, vil vi i kapitel fire fremanalysere de unge mænds maskulinitetsidealer, som vi i kapitel fem bruger til at undersøge de unge mænds konstruktion af maskulinitet og problematiske handlinger relateret til deres vej ind i bandemiljøet. Ligeledes er de unge mænds vej ind i bander et empirisk spørgsmål. Specialets fjerde kapitel vil derfor også indeholde en kortlægning af de unge mænds vej ind i bandemiljøet.

I det følgende definerer vi, hvordan vi forstår og anvender begrebet bander. Bandetilhørsforhold foregår primært i konteksten af udsatte boligområder, og derfor kommer vi også ind på,

hvordan vi forstår dette begreb. Her giver vi et indblik i de aktuelle tendenser i det forebyggende boligsociale arbejde i udsatte boligområder i relation til bandekriminalitet med det formål senere at diskutere og kvalificere dette på baggrund af analysens resultater. Herefter vil give en kort indføring i det forskningsfelt, som vi med dette speciale skriver os ind i. Slutteligt følger en læsevejledning.

1.4 Hvad er en bande?

I følgende afsnit introducerer vi til den definition af bander, vi anvender i specialet samt til, hvilken relevans definitionen har for undersøgelsen.

Der er generelt store diskussioner om, hvordan bandegrebet defineres, operationaliseres og anvendes, fordi det kan have stor betydning for bestemte typer undersøgelser (Petersen og Ladefoged 2018: 30). Definitionen af bande er ikke afgørende for dette speciales indsigter, men er derimod central for, hvordan undersøgelsens resultater skal forstås og bruges. Vores interviewpersoner betegner dem selv som tidligere bandemedlemmer, og denne status er også bekræftet af politiet. Deltagere i denne undersøgelse vil være indbefattet af langt de fleste gængse både brede og snævre definitioner af en bande.

Vi tager alligevel udgangspunkt i en bred definition af bander, fordi formålet med specialet er at undersøge nogle af de relationelle og strukturelle forhold, som har betydning for de unge mænds vej ind i bandemiljøerne. Den viden, der kommer ud af denne undersøgelse, kan derfor også være relevant at bruge i den brede forebyggelse, der inkluderer kriminelle ungdomsgrupper, da disse kan udgøre rekrutteringsgrundlag for de mere organiserede bandegrupperinger (Pedersen & Lindstad 2011:3). Vi læner os her op ad Eurogangs definition:

“A street gang (or a troublesome youth group corresponding to a street gang elsewhere) is any durable, street-oriented youth group whose own identity includes involvement in illegal activity” (Esbensen & Mazon 2012:6).

Vi arbejder dermed ud fra en forståelse af bander, som værende gadeorienterede, problemskabende ungdomsgrupper, hvis involvering i kriminalitet er en del af deres gruppeaktiviteter.

1.5 Udsatte boligområder og boligsocialt arbejde

De unge mænd, hvis fortællinger dette speciale bygger på, kommer alle fra et boligområde i Aarhus, der kan karakteriseres som et udsat boligområde. Vi introducerer her til begrebet udsatte boligområder, mens vi i analysen undersøger nærmere, hvordan udsat boligområde som social differentieringsform har betydning for relationen mellem de unge mænds maskulinitet og vej ind i bander. I det følgende afsnit giver vi også et indblik i de aktuelle tendenser i det boligsociale arbejde, der har relation til bandeforebyggelse. Det er netop inden for denne ramme af udsatte boligområder og relation til sociale arbejde, at vi ønsker at forstå bandekriminalitet som et socialt problem af kønnet karakter.

Udsatte boligområder

I en lang årrække har der i Danmark været fokus på boligområder med sociale og fysiske udfordringer, der politisk og i offentlige debatter ofte betegnes som ghettoer og parallelsamfund (Fallov 2017: 513). Her refereres der blandt andet til fysisk nedslidte etageejendomme, den store koncentration af socioøkonomisk udsatte borgere, mange beboere med anden etnisk oprindelse og hyppigere forekomst af kriminalitet end landsgennemsnittet (Glerup og Mazanti 2017: 10). Med den tidligere regerings indførelse af ghettolister, lister over udsatte boligområder og iværksættelse af en række helhedsplaner, er de såkaldte *ghettoer* et område, der har stor bevågenhed, inden for det sociale felt.

Blandt mange forskere, beboere og boligsociale aktører findes det dog misvisende og stigmatiserende at anvende begrebet *ghetto* om boligområderne (ibid.). Vi arbejder i stedet med begrebet *udsatte boligområder*, som også kan kritiseres for at være en kategorisering. Vi er dog nødt til at have et begreb for det genstandsfelt, vi undersøger relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander inden for. Vi forstår *udsatte boligområder* som geografiske områder, der har "varierende grader af udfordringer, og hvor en boligsocial indsats er relevant" (ibid.). Ydermere tager vi udgangspunkt i en forståelse af, at der eksisterer en gensidig afhængighed mellem

boligområderne og den brede samfundsmæssige kontekst, de indgår i (ibid.:17). De udfordringer, der kan identificeres i de udsatte boligområder, skabes således i et samspil mellem indre og ydre dynamikker og er et resultat af både strukturelle, institutionelle og individuelle komplekse forhold (Christensen et. al 2010: 47). De ydre dynamikker kan henføres til eksterne eksklusionsprocesser som økonomisk, social og etnisk segregering, der medfører en skæv beboersammensætning med en høj koncentration af økonomisk og socialt svage grupper og etniske minoriteter. De indre dynamikker er de selvforstærkende forhold, der vokser frem af en høj andel af ressourcetsvage beboere, der er ringe integreret i boligområdet (Glerup og Mazanti 2017: 15). Det analytiske fokus, som vi i denne undersøgelse har på udsatte boligområder, bygger dermed på, at strukturelle, institutionelle og individuelle forhold skaber og vedligeholder udfordringer i udsatte boligområder, herunder bande-problematikken.

I dag er der mange aktører, der arbejder kriminalitets-og bande-forebyggende i udsatte boligområder (Nickelsen 2015: 14). Det kriminalpræventive felt er derfor præget af mange forskellige aktører, og der er etableret mange tiltag på området. I det følgende afgrænser vi os til at fremhæve nogle af de mest hyppige anvendte indsatser inden for det boligsociale arbejdes felt, der på forskellig vis retter sig mod at forebygge at unge bevæger sig ind i kriminelle miljøer, herunder bander.

Boligsocialt arbejde

Det er svært at definere kernen i socialt arbejde. Man kan dog overordnet set afgrænse det sociale arbejde til *"det arbejde, der er rettet mod at forebygge, bekæmpe og kontrollere sociale problemers indflydelse på menneskers hverdagsliv"* (Skytte 2017: 22). Inden for dette brede felt kan det boligsociale arbejde ses som en delkomponent. Vi læner os op ad en bred definition af boligsocialt arbejde, som værende det lokalt baserede sociale arbejde, der udføres i udsatte boligområder, og forsøger at adressere boligområdets sociale udfordringer (Fallov 2017: 513). Et overordnet kendetegn ved boligsociale indsatser er, at de ofte bygger på en problemforståelse, der sætter det enkelte individ eller gruppes problem i relation til lokalsamfundet eller samfundet som helhed (ibid.: 516). Ofte er der tale om målrettet arbejde med sociale forhold, ressourcer og muligheder i et geografisk defineret boligområde, hvor aktører og beboerne selv inddrages i arbejdet (ibid.: 516).

Vi er særligt interesseret i de aspekter af det boligsociale arbejde, der har en kobling til det bandeforebyggende arbejde. Her kan vi fremhæve indsatser som etablering af væresteder og brobygningsaktiviteter, der skal skabe kontakt mellem den unge og det lokale fritids- og foreningsliv, fritidsjobsformidling- og lømmepengeprojekter, mentorordninger og mere brede indsatser, der sigter mod at skabe større social sammenhængskraft (Sigurd og Madsen 2011: 14). Fælles for indsatserne er, at de giver de unge et alternativ til gademiljøet og aktiverer dem med noget meningsfuldt (ibid.: 14). Som nævnt tidligere er en af risikofaktorerne for en kriminel karriere og bandetilknytning blandt unge manglende forældreopsyn- og støtte og mangel på positive forbilleder. Ved hjælp af mentorordninger- og rollemodelindsatser forsøger man at skabe nogle stabile voksenrelationer og tydelige forbilleder for de unge, som ellers frygtes at se op til ældre kriminelle (Nickelsen 2011: 21).

På baggrund af denne brede introduktion til det boligsociale arbejde, der kan relateres til det bandeforebyggende arbejde i udsatte boligområder, kan vi konstatere, at der kan identificeres en række forskellige indsatser, der har til formål at forebygge, at unge ender i et kriminelt gademiljø og bevæger sig ind i bander. Ifølge Petersen og Ladefoged (2018) mangler der stadig kvalitativ og kontekstuel viden om de unges vej ind i bandegrupperinger, der kan kvalificere de fremtidige forebyggende indsatser (ibid.: 127). I specialets diskussion vil vi på baggrund af analysens resultater vende tilbage til de boligsociale indsatser og diskutere, hvorvidt og hvordan man kan anlægge et kønnet perspektiv på bandeforbyggende indsatser.

1. 6 Hvad ved vi om unge i bander? En introduktion til forskningsfeltet

I følgende afsnit giver vi en kort introduktion til eksisterende viden om årsagerne til unge mænds bevægelse ind i bandemiljøer. Formålet med afsnittet er at præsentere de dominerende tendenser, resultater og mangler i det forskningsfelt, som vi med dette speciale skriver os ind i og bidrager til.

I en international kontekst findes der en omfattende mængde studier omhandlende unge i bander, der strækker sig helt tilbage til 1930'erne, og som er præget af bidrag fra mange forskellige videnskabelige discipliner (Petersen 2015: 27). I en dansk sammenhæng er det mere begrænset, hvad der eksisterer af forskningsmæssig viden på området (Petersen 2015). Ifølge Petersen

(2015) skyldes det, at bander stadig er et relativt nyt fænomen herhjemme sammenlignet med lande som USA og England. Derudover er det et svært felt at få adgang til (ibid.:28). I et omfattende litteraturstudie af unge og bandegrupperinger påpeger Petersen og Ladefoged (2018), at en stor del af den danske forskning, der relaterer sig bandemiljøet og unges bevægelser ind i bander, er foretaget af ministerielle institutioner, her særligt Justitsministeriets Forskningskontor, og har karakter af evalueringer, indkredsning af bande- og rockergrupperinger samt kortlægninger af kriminalitetsadfærd og exitprogrammer (ibid.:27)

Årsagerne til unges bevægelser ind i bandemiljøet er ifølge forskning knyttet til mange og komplekse forhold, der bevæger sig på flere niveauer, men som er tæt forbundne (ibid.:113). Overordnet set adskiller risikofaktorer for unges tilknytning til kriminelle grupperinger og bander på det individuelle plan sig ikke synderligt fra "almindelige" kriminelle unge (Nickelsen et. al 2013: 49). Her peger studier på, at individuelle faktorer som emotionelle vanskeligheder og opvækst i en ressourcervag familie præget af faktorer som fattigdom, mangelfuld/eller hård opdragelse, manglende opsyn, omsorgssvigt, konflikt eller vold øger risikoen for at indgå i en kriminel gruppering (Pedersen og Lindstad 2011). Her fremhæver Pedersen og Lindstad (2011) og Pedersen (2014b) manglende forældreopsyn og bandemedlemmer i familien, som væsentlige risikofaktor i en dansk kontekst.

Flere danske studier peger endvidere på, at eksklusionsprocesser i skolen, herunder læringsvanskeligheder, mobning og dårligt forhold til lærerne også kan ses som en medvirkende årsag til, at unge bevæger sig ind i bandegrupperinger (Petersen 2015). Bandemiljøet tilbyder et alternativt fællesskab med en fælles identitet og anerkendelse samt oplevelsen af trykthed (ibid.: 131). Pedersen (2014a) peger desuden på, at unge tiltrækkes af bandemiljøet på grund af den respekt og magt, de oplever, at banderne har i deres nærmiljø.

En række studier peger endvidere på, at bestemte kontekstbestemte og relationelle forhold er væsentlige for at forklare en øget risiko for bandemedlemskab blandt unge. Lindstad (2012) finder at ingen familieforhold i sig selv kan forklare lovovertræderes senere bandemedlemskab, men at det alene er nærheden til miljøet, der ser ud til at være en risikofaktor for unges bevægelser ind i bander (ibid.: 50-52). Tilstedeværelsen af bander i lokalområdet er altså en væsentlig faktor i forhold til at forklare unges tilknytning til disse, hvor kriminelle

ungdomsgrupper kan udgøre et rekrutteringsgrundlag for de mere organiserede bander (Pedersen og Lindstad 2011). Til trods for identifikationen af en række risikofaktorer kan en ungs vej ind i bandegrupperinger ikke forudsiges, da det afhænger af det komplekse samspil mellem en række livsforhold og rammesætninger i livsforløbet.

Ifølge Petersen (2015) er smalle kvalitative studier, der går tæt på de unge, og som netop kan bidrage med en kontekstuel viden om de komplekse forhold begrænset i en dansk kontekst (ibid.:38). Vendes blikket mod studier, der i højere beskæftiger sig med ungdomslivet i udsatte boligområder og som inddrager subkulturelle perspektiver som køn, maskulinitet og identitet, gøres der i højere grad brug af mere etnografiske metoder, der går tættere på de unge. Her har en række studier fokuseret på dannelsen af gadefællesskaber, gadeorienteret livsstil og modborgerskab (se fx Kalkan 2014; Soei 2011; Hviid 2007; Wellendorff og Cakmak 2007; Skov 2006). Et fællestræk ved undersøgelsernes konklusioner er, at oplevelsen af manglende adgang til anerkendelse i institutionelle sammenhænge, oplevelsen af udenforskab, stigmatisering for nogle unge, kan medvirke til, at de vender samfundet ryggen og orienterer sig mod gadefællesskaber.

Ovenstående indføring i eksisterende forskning viser, at der er tale om forskellige og komplekse forhold, der har betydning for unges vej ind i bandemiljøet. Dog er der bred enighed i forskningsfeltet om, at unge i bandegrupperinger ofte udgøres af unge mænd med minoritetsbaggrund mellem ca. 12-30 år samt at det særligt er unge mænd, der er vokset op i udsatte boligområder, der er i risiko for at bevæge sig ind i bandemiljøet. Derover er der enighed om, at unge tiltrækkes af det fællesskab, broderskab, anerkendelse, magt og respekt bandegrupperinger kan tilbyde.

1.7 Specialets placering i forskningsfeltet

Som nævnt i specialets problemfelt er der få studier, der har fokus på maskulinitet i relation til unges vej ind i bandemiljøer. Med et fokus på relationen mellem maskulinitet og unges vej ind i bandekriminalitet skriver vi os således ind i et hjørne af bandeforskningsfeltet, der synes underbelyst.

Ifølge Jacobsen (2012) er der desuden behov for forskning i en dansk sammenhæng, der kan udvide og nuancere de eksisterende forståelser af unge vej ind i bandegrupperinger. For eksempel er det vigtigt med forskningsbaseret viden, der tager afsæt i de unges egne perspektiver frem for at viden på området forbliver bundet til statistikker og opgørelser over kriminalitetsadfærd og fængselsdomme (ibid.:34). I en dansk kontekst er det begrænset med smalle kvalitative studier, der går tæt på de unge, og som kan bidrage med en kontekstuel viden om unge og bandegrupperinger, der kan kvalificere de fremtidige forebyggende indsatser (Petersen 2015: 38).

Med dette speciale kan vi qua vores kvalitative metodiske tilgang og teoretiske fokus på maskulinitet dermed bidrage med en nær og kontekstuel viden om køns betydning for unges vej ind i bandegrupperinger til et felt, der på nuværende tidspunkt overvejende består af kvantitative undersøgelser.

1.8 Læsevejledning

Vi vil besvare specialets problemformulering gennem følgende opbygning:

I andet kapitel introducerer vi til specialets teoretiske kontekst, hvor vi argumenterer for de anvendte teoretiske perspektiver, der skal virke indrammende såvel som analytisk. Teorien består af West og Zimmermans teori "Doing Gender", et intersektionelt perspektiv, Raewyn Connells teori om hegemonisk maskulinitet samt James W. Messerschmidts teori om maskulinitet og kriminalitet.

I det tredje kapitel udfolder vi vores metodiske og videnskabsteoretiske overvejelser omkring vores dataindsamlingsproces af specialet empiriske materiale samt vores analysestrategi.

I det fjerde kapital, der udgør specialets første analysedel, fremanalyserer vi de unge mænds maskulinitetsidealer, som vi betegner for den lokale hegemoniske maskulinitet, og faseinddeler de unge mænds vej ind i bander i fire faser. Vi bruger efterfølgende de fremanalyserede maskulinitetsidealer og vejen ind i bander, som et analytisk værktøj i specialets anden analysedel.

I det femte kapitel, der udgør specialets anden analysedel, foretager vi en tredelt intersektionel analyse med det formål at opnå en større forståelse for de komplekse, simultane og dynamiske kønnede processer, der skaber relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. Hver analytisk del skal forstås som endnu et analytisk lag, der bygges ovenpå det/de forrige med det formål at forstå sociale differentieringsformers betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander i et intersektionelt perspektiv.

I det sjette kapitel fortæller vi, på baggrund af analysens resultater, en diskussion af, hvorvidt og hvordan det er muligt at arbejde med et kønnet perspektiv i boligsociale indsatser rettet mod at forebygge unge drenges bevægelser ind i bandemiljøer.

I det syvende kapitel præsenterer vi specialets konklusion.

Kapitel 2. Teoretisk kontekst

I dette kapitel præsenteres de teoretiske perspektiver, der skal virke indrammende såvel som analytiske i specialet. Formålet er at arbejde os hen mod et teoretisk fundament, der gør os i stand til at undersøge maskulinitet i den specifikke kontekst og ud fra de sociale positioner, de unge mænd har, og som dermed kan hjælpe os med at forstå relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer.

Først introducerer vi til elementer af den symbolske interaktionisme, hvorefter vi inddrager West og Zimmermanns teori om Doing Gender til at udfolde vores socialkonstruktivistiske perspektiv på køn. Dernæst bruger vi intersektionalitetsperspektivet til at sætte fokus på betydningen af samspillet af flere sociale differentieringsformer for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. Tilsammen perspektiverne op for en forståelse af de unge mænds maskulinitet som noget, der er konstrueret i sociale arenaer i samspil med andre sociale kategorier. Inden for denne forståelsesramme af køn inddrager vi to teoretiske perspektiver indenfor den kritiske maskulinitetsforskning til at få blik for, hvordan kønnede magtstrukturer kan være med til at forme de unge mænds maskulinitet, samt hvordan relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander kan begribes. Mere specifikt inddrager vi den australske sociolog Rawyn

Connells teoriapparat, der er centreret omkring begrebet hegemonisk maskulinitet samt den amerikanske sociolog James W. Messerschmidts teoretiske perspektiver på køn og kriminalitet. Mens Connells teori kan give os idealtyper for, hvordan kønnede magtstrukturer er med til at hierarkisere maskulinitet, kan Messerschmidts perspektiver være med til at forklare, hvordan bestemte maskuliniteter forbindes med bestemte typer af kriminalitet.

2.1 Køn som noget, der gøres i interaktionen med andre

Vi tager udgangspunkt i, at køn konstrueres i interaktionen med andre, hvilket knytter sig til den symbolske interaktionisme som teoretisk retning. Den symbolske interaktionisme bygger på antagelsen om, at der i alle interaktioner findes strukturer for samhandling, der kan være forskellige afhængige af kontekst (Andersen 2013: 139). Strukturerne er de regelsæt, som forventes overholdt, og de kan beskrives som normativt og moralsk funderet (ibid.). De sociale kontekster, de unge mænd bevæger sig i, som skolen, familien og boligområdets gademiljø, har dermed forskellige normer for samhandling, der bliver definerende for, hvad der opfattes som normalt og rigtigt at gøre i den givne kontekst.

Samhandlingsordenen er central for vores tilgang til køn. West og Zimmerman (1987) opdeler kort sagt køn i *sex* og *gender*. *Sex* er en betegnelse for det biologiske køn, mens *gender* beskrives som kønsidentiteten (ibid.: 125). *Gender* er den måde, individer afstemmer deres handlinger efter omgivelsernes normative forventninger til attituder og aktiviteter, der er passende for deres *sex* eller af andres kategorisering af det 'formodede *sex*' (ibid.). *Gender* er afhængig af at blive genkendt af andre, da *gender* ikke er noget individet 'har' eller 'er' uafhængigt af interaktion, men er noget, som individet kan opnå som et resultat af gentagne og rutinemæssige bestemte situerede handlinger. Derfor er det centralt at fokusere på det mellemmenneskelige for at forstå *gender*. Genkendelsen af *gender* sker inden for rammen af kulturelt idealiseret ideer om den feminine og maskuline natur, hvilket betyder, at *gender* er guidet af en række kønsforventninger- og normer. Individer kan på forskellige måder gennem markører for køn som udseende og adfærd forsøge at opnå anerkendelse og respekt eller håndtere strukturelle udfordringer ved at udøve deres kønsidentitet på bestemte måder (Søgaard & Schütt 2014: 7). Selvom vi i specialet arbejder med køn som *gender*, der skal tænkes diskursivt og sociokulturelt, skal det nævnes, at vi hverken betragter køn eller andre sociale kategorier

som ontologisk tomme, fordi de indeholder reelle uligheds-og magtstrukturer (Jensen 2007: 74).

Ovenstående teoretiske betragtninger hjælper os med at kunne belyse, hvordan de unge mænds kønsidentitet skabes i hverdagsmøder og interaktioner. I det følgende præsenterer vi intersektionalitetsbegrebet, der gør os i stand til at begribe og forstå den betydning sociale differentieringsformer som klasse, bopæl og etnicitet har for de unge mænds måde at gøre deres køn.

2.2 Køn kan ikke forstås uafhængigt af andre sociale kategorier

I litteraturen er det omdiskuteret, hvorvidt begrebet intersektionalitet skal anvendes som en metodologi, en teori, et begreb eller endda et paradigme (Jensen og Christensen 2011: 71). I dette speciale betragter og anvender vi intersektionalitet som et begreb, der både rummer teoretiske og metodiske implikationer.

Intersektionalitetsbegrebet sætter fokus på betydningen af samspillet mellem flere sociale kategorier/differentieringsformer som køn, etnicitet, alder og klasse. Disse kategorier kan ikke kan forstås løsrevet fra hinanden, men må i stedet forstås som *"social identities which serve as organizing features of social relations, mutually constitute, reinforce og naturalize each other"* (Shields 2008: 301). Med et intersektionelt blik skal *gender* forstås i samspil med andre sociale kategorier og inden for konteksten af de magtrelationer, der er indlejret i kategorierne (ibid.: 302). Vi kan med andre ord ikke undersøge relationen mellem de unge mænds maskulinitet og deres vej ind i bandemiljøer uden at se det i samspil med andre sociale kategorier, som de unge mænds sociale identiteter også konstitueres af. Kernen i intersektionalitetsbegrebet er det ikke-additive princip, der betoner, at sociale kategorier producerer effekter og processer, der er andet og mere end summen af enkeltdelene (Christensen 2019: 24). De unge mænd i vores undersøgelse er således andet og mere end summen af ung, mand, minoritetsstatus, underklasse og opvokset i et udsat boligområde. Intersektionalitetsbegrebet indebærer også et argument om, at *"sociale kategorier er er gensidigt konstituerende både på et strukturelt- og institutionelt niveau og på et identitetsmæssigt niveau"* (ibid). En intersektionel tilgang tydeliggør dermed samspillet mellem identitet og ulighedsskabende strukturer. Med tilgangen afvises en

skarp analytisk adskillelse af samfundsmæssige makroforhold og identitetsmæssige forhold mikroniveau, og indebærer i stedet et fokus på interaktionen mellem niveauerne (Jensen og Christensen 2011: 74).

I udvælgelsen af relevante sociale kategorier pointerer Nira Yuval-Davis (2006), at *"in specific historical situations and in relation to specific people there are some social divisions that are more important than others in constructing specific positions"* (ibid.:26). Med det i mente inddrager vi kategorierne udsat boligområde, klasse og etnicitet, da det er betydningen af disse sociale kategorier, der er mest fremtræde i de unge mænds fortællinger. Vores brug af intersektionalitetsbegrebet er dermed formet efter de unges mænds situerethed, der kan kort kan skitseres således:

For det første bor de unge mænd i et udsat boligområde, hvor det i specialet særligt har betydning, at der i dette geografiske rum er et aktivt kriminelt gademiljø. Her peger flere undersøgelser også på, at bopæl i et udsat område kan medføre et territorielt stigma (Jensen 2007: 56). *For det andet* er det fælles for de unge mænd, at de kommer fra familier med forældre, der er ramt af arbejdsløshed og/eller præget af fattigdom. De tilhører med andre ord en lave social klasse med en lav grad af både økonomisk og kulturel kapital (ibid.) *For det tredje* har de unge mænd en ikke-vestlig etnisk minoritetsbaggrund. Når vi i specialet arbejder med etnicitet som en social differentieringsform læner vi os op af Jensens (2007) brug af begrebet. Ifølge Jensen fungerer raciale kropstegn efterhånden som et socialt signal om etnicitet, og han pointerer, at når *"ikke etnisk-vestlig minoritetsbaggrund samtidig er patologiseret af en doxa, der sætter lighedstegn mellem etnicitet og kultur, kommer kropstegn som hår-og hudfarve til at fungere som synlige tegn på kulturel patologi"* (ibid.: 56) Det kan medføre et racial/etnisk stigma, der er vigtigt at have for øje, når vi inddrager etnicitet som social kategori.

For at blive i stand til at belyse de komplekse processer, hvori de unge mænds maskulinitet konstitueres i samspil med andre sociale kategorier, og betydningen af dette for deres vej ind i bander inddrager vi teoretiske perspektiver fra henholdsvis Connell og Messerschmidt.

2.3 Hegemonisk maskulinitet

Inden for maskulinitetsforskningen er begrebet hegemonisk maskulinitet central, der af den australske kønforsker Rawayn Connell defineres som *“the currently most honored way of being a man, it required all other men to position themselves in relation to it, and it ideologically legitimated the global subordination of woman to men”* (Connell og Messerschmidt 2005: 832). Hegemonisk maskulinitet forstås dermed som et idealtypisk mønster af praksisser, der dominerer andre maskuliniteter på et givent tidspunkt og i en givent samfund, og som alle andre maskulinitetsformer positionerer sig i forhold til (ibid.). Connell (1995) åbner dermed op for, at der findes multiple maskulinitetsformer, og at det ikke er alle maskuline praksisser, der er lige anerkendte (ibid.: 76). Konstruktionen af maskulinitet er også knyttet til mænds dominans over kvinder som følge af samfundets patriarkalske kønssystem (ibid.: 74). Disse to dominansformer karakteriseres som et henholdsvis eksternt og internt hegemoni. Ifølge Connell er der tale om to forskellige men forbundne og gensidig konstituerende relationer (ibid.: 31).

I en revision af begrebet hegemonisk maskulinitet fremhæver Connell og Messerschmidt (2005), at der findes hegemoniske maskuliniteter på flere forskellige samfundsniveauer (ibid.:849). Man kan således tale om hegemonisk maskulinitet på nationalt eller regionalt niveau, men også på et mere lokalt niveau, hvor der kan være lokale hegemoniske maskulinitetsidealer (ibid.). Globale processer omkring kønssystemer og maskuliniteter er dog med til at forme regionale og lokale konstruktioner (ibid.). Connell og Messerschmidt betoner globale strukturers betydning, men fastholder samtidigt, at det er et empirisk spørgsmål, hvad der opfattes som hegemonisk maskulinitet i en given lokal kontekst (ibid.). Set ud fra Connells teori positionerer de unge mænd i undersøgelsen sig dermed i forhold til nogle overordnede regionale og globale maskulinitetsidealer. Samtidigt er det relevant at fokusere på gruppespecifikke og individuelle variationer ved for eksempel at være opmærksom på maskulinitetsidealer i deres lokale boligområde, samt belyse hvilke betydning variationerne har for de unge mænds maskulinitet og vej ind i bander.

Selvom der findes lokale opfattelser af hegemonisk maskulinitet, er der overlap og fællestræk i opfattelserne af hegemonisk maskulinitet på tværs af lokale kontekster (ibid.: 850). Mænd, der

ser de gældende normer for den ideelle maskulinitet som efterstræbelsesværdig, men mangler de rigtige midler til at opnå dem, må i stedet bruge de ressourcer, der er tilgængelige i deres specifikke situation. De, der mangler de rigtige værktøjer til at gøre den ideelle maskulinitet, henvises i stedet til, hvad Connell (1995) kalder marginaliserede maskuliniteter (ibid.: 78). Marginaliserede maskuliniteter er knyttet til potentielt marginaliserede mænd i forhold til klasse og race/etnicitet, der ikke opnår samme privilegier, som hvide middelklasse mænd, der er tættere på idealet om hegemonisk maskulinitet (ibid.) Begrebet marginaliseret maskulinitet har særlig relevans i denne undersøgelse qua de unge mænds sociale positioner som mænd med etnisk minoritetsbaggrund tilhørende underklassen.

Til trods for at Connell kommenterer på, at maskulinitet produceres og reproduceres i samspil med andre sociale kategorier, tilbyder teorien om hegemonisk maskulinitet ikke en egentlig systematisk konceptualisering af dette samspil (Christensen og Jensen 2014: 68). Ved at anvende Connells teori om hegemonisk maskulinitet i et intersektionelt perspektiv er det i højere grad muligt at belyse de komplekse processer, hvori maskulinitet i mødet med andre sociale kategorier enten forstærker eller udfordrer mænds dominante position og medfører disempowerment (ibid.: 69). Når vi kombinerer Connells idealtyper for maskulinitet og intersektionalitet bliver vi i højere grad i stand til at begribe den kompleksitet, der eksisterer i relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander.

2.4 Maskulinitet og kriminalitet - "Boys will be boys differently".

Messerschmidt (1993) tilbyder en teoretisk ramme, der gør det muligt at undersøge, hvordan de unge mænds sociale handlinger er knyttet til kønsbestemte sociale strukturer, og hvordan disse strukturer både har en fremmende og begrænsende kraft, når det kommer til kriminel handling og dagligliv generelt (ibid.:62).

Messerschmidt (1993) kombinerer flere forskellige teoretiske perspektiver i udviklingen af et analytisk værktøj, der har øje for 1) struktureret handling, det vil sige individets meningsskabende handlinger som foretages inden for de eksisterende sociale strukturer 2) at forholdet mellem kriminalitet og køn er rammesat af samspillet mellem køn, klasse og race 3) at bestemte typer kriminalitet er

alternative ressourcer til at gøre maskulinitet (ibid.:61). Messerschmidt viser empirisk, hvordan maskulinitet konstrueres forskelligt i tre grupper af unge mænd med forskellige sociale positioner, der sætter dem vidt forskellige situationer med adgang til forskellige maskuline ressourcer (ibid.: 91).

De unge hvide middelklasse mænd gør deres maskulinitet ved at opnå akademisk succes, ved gode sportspræstationer og ved at opnå autoritet og magt over andre i uddannelsesmæssige kontekster (Messerschmidt 1993: 92) De udøver en hård og aggressiv maskulinitet gennem sportspræstationer, men underordner sig andre autoriteter i skolen. (ibid.). Blandt hvide arbejderklasse mænd er der en større tilbøjelighed til at konstruere protestmaskulinitet både inden- og udenfor skolens rammer. Skolearbejdet blev betragtet som noget meningsløst og uhåndterligt. Udenfor skolen konstruerer de en protestmaskulinitet ved at begå småtyverier, ty til vold, lave indbrud og stjæle biler, men ikke systematisk og regelmæssigt. De fleste unge mænd i denne gruppe har deltidstidsarbejde ved siden af skoletiden (ibid.:93).

Den tredje gruppe består af unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund fra lavindkomstfamilier. De unge mænd i denne gruppe har svært at leve op til skolens anerkendelsessystemer og har ingen kontinuerlig adgang til lomme penge på samme måde som de to andre grupper har det gennem deres forældre eller deltidsarbejde. De opfatter derfor ikke skolen eller arbejdspladsen som tilgængelige ressourcer til at gøre maskulinitet og skabe sig en fremtid (ibid.:101). Med følelsen af at blive udelukket fra disse muligheder bliver gademiljøet i stedet en vigtig vej til maskuline ressourcer. Deres maskulinitet, der i høj grad bygger på stolthed og aggressivitet, gøres gennem voldelige konflikter og røverier (ibid.: 92). Messerschmidt argumenterer for, at de unge mænds udelukkelse fra andre arenaer i samfundet betyder, at de i større grad end andre unge mænd, opfatter kønsdimensionen som en særlig bæredygtig og gyldig vej at opnå en følelse af kontrol, der fører til denne gruppes konstruktion af en protestmaskulinitet. De i gruppen, der har den mindste tro på en mulig fremtid med et legitimt arbejde, gradvist går over til endnu mere avanceret kriminalitet (ibid.:93).

Sammenfattende forklarer Messerschmidt forskellene i konstruktionen af maskulinitet mellem de tre grupper af unge mænd med deres afstand til den hegemoniske maskulinitet. For de, der hverken anser uddannelse eller arbejde som en mulig vej, tager kompensationslementerne de mest fysiske og voldelige former. Messerschmidt (1993) skriver "*boys will be boys differently*" afhængig af deres position i de sociale strukturer og dermed deres adgang til magt og ressourcer (ibid.:87).

Messerschmidts teoretiske værktøj kan altså hjælpe med at se kriminalitet som strukturerede handlinger, der er afhængige af forskellige kategoriske forhold, som udøves for at opnå maskulinitet. Det kan gøre os i stand til at se nærmere på de forskellige forhold som kan forklare relationen mellem køn og kriminalitet.

2.5 Opsamling

Ud fra ovenstående teoretiske betragtninger forstår vi maskulinitet som en situationel og interaktionel bedrift, der er indlejret i sociale strukturer og magtrelationer og som virker sammen med andre sociale differentieringsformer. Derudover forstår vi kriminalitet som strukturerede handlinger, der er rammesat af samspejlet med sociale differentieringsformer, og som kan fungere som en alternativ ressource til at gøre maskulinitet, når andre maskuline ressourcer er utilgængelige. De teoretiske perspektiver, vi har introduceret til i dette kapitel, udgør specialets teoretiske fundament, der også anvendes i forbindelse med analysen. Dog vil vi også løbende gøre brug af og inddrage andre teoretiske perspektiver i analysen til at opnå en større forståelse for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander og dermed for bandetilhør som et socialt problem af kønnet karakter.

3. Metodiske- og videnskabsteoretiske overvejelser

I dette kapitel præsenterer vi vores metodiske overvejelser omkring vores tilgang til specialets undersøgelsesfelt, indsamling af empiri og den efterfølgende databehandling. Undervejs i afsnittet vil vi løbende uddybe vores videnskabsteoretiske refleksioner omkring den viden, vi har søgt, og hvordan vi har skabt den.

3.1 Kvalitativ tilgang

Vores epistemologiske udgangspunkt er, at viden er konstrueret gennem de metoder, begreber og analysestrategier, vi bruger (Jacobsen et. al 2012: 21). Vi besvarer vores problemstilling ved hjælp af kvalitativ metode herunder to forskellige typer kvalitative interviews. Ved hjælp af kvalitativ metode bliver vi stand til at undersøge menneskelige erfaringsprocesser og

meningsdannelse (Brinkmann & Tanggaard 2010: 17). Det er netop centralt for os at undersøge, hvordan mening skabes både i forhold til maskulinitet og kriminalitet for at kunne forstå relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. Når vi med kvalitativ metode ønsker at undersøge mening, gør vi det i en konstruktivistisk-interaktionistisk begrebsramme. Dette er en tilgang til vidensproduktion, som er inspireret af den symbolske interaktionisme, og som tager udgangspunkt i, at mening først og fremmest er noget, som skabes i en kontinuerlig proces i social interaktion (Järvinen og Mik-Meyer 2005: 48).

Vi har begge været en del af den metodiske og empirigenerende proces. Dog har Christina ikke været koblet på undersøgelsen fra specialeperiodens start. Christina blev en del af processen efter de biografiske interviews var foretaget og har været med til at tage de metodiske beslutninger med hensyn til de semistrukturerede interviews.

I det følgende beskriver vi adgangen til feltet. Dernæst giver vi en kort introduktion til vores interviewpersoner, hvorefter vi udfolder dataindsamlingsprocessen og refleksioner omkring interviewsituationen. Herefter præsenterer vi vores etiske overvejelser samt vores analysestrategi.

3.2 Adgang til feltet

Det kan være særligt udfordrende at få adgang til unge mænd med fortid i bandemiljøet, fordi individer i gruppen kan være udsatte (Monrad & Olsen 2018: 20). Helene har gennem sit praktikophold ved Østjyllands Politi i efteråret 2018 fået kontakt til 'Anders', der er politibetjent. 'Anders' har været vores gatekeeper, da han hjalp Helene med at få kontakt til en gruppe unge mænd med fortid i bandemiljøer. (ibid.: 21). Helene fik indledningsvist kontakt til tre unge mænd med fortid i bandemiljøet gennem Anders og benyttede herefter sneboldmetoden til at få yderligere to interviewpersoner. Her blev de første to interviewpersoner således brugt til at skabe kontakt til andre mulige informanter (ibid.: 21-22). De fem unge mænd med fortid i bandemiljøet, som det lykkedes at skabe kontakt til, har gennem interviews og uformelle samtaler givet os adgang til den viden, som vi bygger dette speciale på.

3.3 Boligområdet og de unge mænd

Alle fem unge mænd er vokset op i samme udsatte boligområde og holdt til i området under deres bandetilhør. De er alle i tyverne.

Afsnit slettet: Præsentation af de unge mænd

I dag karakteriserer de sig alle som værende ude af bandemiljøet, men de lægger vægt på, at det er svært og tager tid, og at de fortsat er i en process væk fra miljøet. Alle fem deltagere er givet fiktive navne med det formål at anonymisere dem. Analysen bygger således på individuelle fortællinger fra fem unge mænd, som vi kalder: Ali, Amir, Yunus, Fadi og Malik.

3.4 Empirigenering og de metodiske steps

Vi har valgt at anvende en kvalitativ tilgang til vores undersøgelsesfelt, da det gør os i stand til at generere detaljeret og nuanceret empiri om de unge mænds vej ind i bandemiljøer. Det gør os i stand til efterfølgende at lave en analyse, der forholder sig til det levede livs kompleksitet (Kvale & Brinkmann 2015: 44).

Specialets empiriske grundlag udgøres 10 bandede interviews med de fem unge mænd, der er indsamlet ved hjælp af to forskellige interviewformer. De fem unge mænd er blevet interviewet af to omgange i perioden marts-maj 2019. Indledningsvist har vi haft et ønske om at gå eksplorativt og induktivt til vores undersøgelsesfelt uden prædefinerede teoretiske kategorier for at lade det empiriske "tale". Den første interviewrunde er derfor foretaget med udgangspunkt i den biografiske narrative metode med et tematisk fokus på vejen ind i bandemiljøet. Med den biografiske narrative metode trækker vi på fænomenologiens åbne tilgang til dataindsamlingsprocessen, og giver dermed plads til, at subjektiviteten kan trænge frem (Antoft & Thomsen 2005: 157). Interviewene i anden runde er blevet foretaget som semistrukturerede interviews centreret omkring de temaer, der var fremtrædende på tværs af de biografiske interviews.

3.4.1 Biografiske narrative interviews

Med de biografisk-narrative interviews har vi et fokus på, hvordan de unge mænd skaber mening og sammenhæng i begivenheder og oplevelser i deres fortid gennem deres livshistorier (Antoft & Thomsen 2005: 158). Her har vi bedt de unge mænd om at fortælle deres livshistorie og dermed får vi indsigt i "*det levede liv - livshistorien - gennem det fortalte liv - livsfortællingen*" (ibid.: 159). Her tages der udgangspunkt i, at både det levede liv og den fortalte historie udspringer af social interaktion, der både involverer mikro, meso- og makroniveauer i samfundet (ibid.: 158).

Gennem de unge mænds livsfortælling aktiveres kategorier som køn, klasse og etnicitet, der muliggør et fokus på sammenhængen mellem et strukturelt niveau og niveauet for konstruktion af identitet (Christensen & Jensen 2012: 114). Det er netop dette aspekt, der gør interviewmetoden velegnet til analyser med et intersektionelt blik (ibid.: 113). Den viden der genereres med et fænomenologisk udgangspunkt for det narrative interview skal dog forstås som viden, der skabes gennem en hermeneutisk meningsfortolkning (Arntoft & Thomsen 2015: 157). Når vi forsøger at forstå vejen ind i bander ved at se narrativernes delelementer i forhold til narrativet som helhed og fortolker de små fortællinger inden for rammen af de store fortællinger, der kommer til udtryk i empirien, trækker vi det på den hermeneutiske tilgang til at forstå og fortolke mening i fænomener i forhold til den sammenhæng, de indgår i (Jacobsen, Rasmussen & Nedergaard 2012: 223). Når vi gør brug af denne tilgang, tager vi højde for, at de unge mænd skaber mening og sammenhæng i oplevelser, som foregår over lang tid, ud fra deres nuværende position. Formålet med de biografiske interviews har altså været at gå induktivt til feltet, at give plads til de unge mænds oplevede virkelighed, og derigennem både generere viden om den biografiske kontekst for deres vej ind i bandemiljøer, samt hvordan de tilskriver mening til deres handlinger.

Interviewguiden (vedlagt i bilag 1) til de biografiske interviews er struktureret efter Rosenthals (2004) inddeling af det narrative interview i to faser (ibid.:50). Første fase åbnes med et indledende spørgsmål og her har Helene lagt vægt på, at hun var interesseret i deres livshistorie med et særligt fokus på deres ungdomsår og vejen ind i bandemiljøer (ibid.). Her sikres det, at de unge mænd kommer omkring deres vej ind i bandemiljøet samtidigt med, at der stadig er rum

for andre biografiske tråde (ibid.). I interviewets anden fase stilles der først interne spørgsmål, der relaterer sig til det, interviewpersonen allerede har fortalt, og som måske skal uddybes eller afklares og til sidst stilles spørgsmål af ekstern karakter (ibid.).

3.4.2 Foranalyse

De biografiske interviews har givet os mulighed for at tage udgangspunkt i det, som de unge mænd finder meningsfuldt. Det empiriske materiale fra de biografiske interview har efterfølgende dannet grundlag for en åben tematisk foranalyse med det formål at se, hvilke temaer, der er fremtrædende. På tværs af de fem biografiske interview trådte maskulinitet frem som et centralt tema i forhold til de unge mænds vej ind i bandemiljøet. Vi er bevidste om, at vi gennem vores uddannelse har tilegnet os et socialkonstruktivistisk blik på køn, der har medvirket til, at vi har fået øje på en række kønnede aspekter i de unge mænds fortællinger om deres vej ind i bandemiljøer. Efter foranalysen har vi lavet en ny empiriindsamling med det semistrukturerede interview som metode. Denne interviewform giver mulighed for at gå i dybden med færre temaer centreret omkring køn (Pahuus 2007: 150).

3.4.3 Semistrukturerede interviews

Ved brug af det semistrukturerede interview forberedes relevante spørgsmål og temaer på forhånd samtidig med, at der skabes rum for, at interviewet kan tage nye retninger (Kvale & Brinkmann 2015: 49). I det semistrukturerede interview er interviewerens mere styrende end i de biografiske interview, hvilket giver mulighed for at gå i dybden med færre på forhånd udvalgte temaer (Horsdal 1999: 109). Temaer relateret til maskulinitet har dannet udgangspunkt for konstruktionen af interviewguiden til de semistrukturerede interviews (vedlagt i bilag 2). Empirien fra denne interviewform er i højere grad end den biografisk narrative tilgang præget af en hermeneutisk tilgang til vidensproduktionen. Det skyldes, at interviewformen i højere grad er styret af vores dagsorden, hvor vores forforståelser omkring køns betydning for de unge mænd er bragt i spil gennem vores forberedte spørgsmål. Der er derfor tale om en slags horisontsammensmeltning mellem vores og vores informanternes livsverden (Pahuus 2007).

I udformningen af interviewguiden har vi særligt haft et fokus på operationaliseringen af maskulinitet. Her har vi læst os ind i en kønsteoretisk ramme med fokus på maskulinitet, som vi

har operationaliseret maskulinitet ud fra samt ladet os inspirere af andre undersøgelser vedrørende maskulinitet (Deuchar et. al 2015; Følner et. al 2019). Desuden har vi lagt vægt på at spørge uddybende ind til de konkrete praksis, oplevelses- og erfaringsforløb, som de unge mænd selv er kommet ind på i de biografiske interview. Det gør os i stand til at opspore de kontekstuelle sammenhænge eller situationer, som maskulinitet skaber og skabes i. Det hænger ligeledes sammen med vores teoretiske udgangspunkt, hvor køn ikke ses som en fast og stabil kategori, som kan udforskes alene, men i stedet henter mening og betydning i forbindelse med andre sociale kategorier (Højgaard 2010: 15).

3.4.4 Samspillet mellem de to interviewformer

Med de biografiske interview er vi startet i det brede empiriske, der har sporet os i retningen af specialets fokus på relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer, mens brugen af den semistrukturerede interviewform har gjort os i stand til at gå mere i dybden med færre temaer relateret til maskulinitet.

Overordnet set kan vores dataindsamlingsproces karakteriseres som abduktiv, der kan ses som en vekselvirkning mellem det empiriske og begrebslige (Blaikie 2010: 90). Gennem empiriske indsigter fra de biografiske interviews har vi opstillet kvalificerede hypoteser på, hvordan nogle af de forhold, som vi har identificeret, kan forklares. Her har en af vores indledende hypoteser været, at de unge mænds socioøkonomiske forhold har haft betydning for deres maskulinitet og vej ind i bander. De indledende empiriske fund blev herefter begrebsliggjort ved hjælp af forskellige socialkonstruktivistiske køns- og maskulinitetsteorier (ibid.). Herfra gik vi videre i processen til anden interviewrunde med vores teori for at opnå en mere dybdegående forståelse (ibid.: 91). Konkret tog vi kønsteoretiske begreber og forståelser med videre til de semistrukturerede interviews, hvor vi også har haft et fokus på samspillet mellem andre kategoriske forhold jævnfør vores intersektionelle blik. Herfra fik vi en mere dybdegående forståelse for de unge mænds maskulinitet og vi fik nye empiriske indsigter. For eksempel at de unge mænd i høj grad refererede til *de ældre* kriminelle i boligområdet i deres beskrivelser af *en rigtig mand* i deres ungdomsår. Her har vi altså igen vekslet mellem det empiriske og begrebslige. Vores fokus i specialet er dermed blevet skærpet undervejs i processen, hvor vi er startet med en empirisk viden og bevæget os hen imod mere teoretiske begreber til at konstruere ny viden.

Specialets problemstilling er således udviklet successivt undervejs i dataindsamlingsprocessen. Vores valg om gentagne interviews med de unge mænd har også en relationel dimension i og med, at det giver bedre mulighed for at opbygge en gensidig tillid mellem forsker og interviewperson. Dette argument udfolder vi senere i afsnittet om forskerens rolle og interviewsituationen. De to interviewrunder muliggør også i højere grad, at de unge mænd kan blive taget med i processen, end hvis vi kun havde interviewet dem én gang. Her har vi for eksempel indviet de unge mænd i vores tanker i forhold til at gå mere i dybden med maskulinitet i anden interviewrunde, og på den måde taget de unge mænd med i refleksionsprocessen omkring fokuseringen af specialets problemstilling.

3.4.5 Det empiriske output

Valget om gentagne interviews knytter sig ikke kun til de metodiske steps, men også til det empiriske output, som de to interviewformer på forskellig vis kan bidrage til. Inden for kønsforskning diskuteres det ofte, hvorvidt og hvordan det er muligt at hente viden om køn gennem interview (Højgaard 2010: 13). Ifølge Højgaard er en risiko ved at spørge eksplicit til køn, at forskeren inviterer informanten til at gå i essentialismefælden (ibid.: 18). Dette kan indebære en aktivering af kulturelt dominerende kønsstereotyper eller en afvisning af, at køn har betydning. Derfor argumenteres der i en række studier for at lade spørgsmålet om køn stå i baggrunden som et ikke-eksplicit tema for informanterne (ibid.). Højgaard pointerer dog, at vi i de fleste situationer med en selvfølgelighed agerer som kønnede individer. Det medfører, at der i mange hverdagssituationer skal meget specielle omstændigheder til for at bringe køn i fokus. Som følge heraf er ulempen ved en implicit tilgang til køn, at man risikerer at få for få informationer omkring køn (ibid.: 21).

Med brugen af de to interviewformer er det muligt til en vis grad at adressere nogle af ovenstående udfordringer. De biografiske interviews bidrager med de unges mænds egne tykke kontekstspecifikke beskrivelser af hverdagssituationer fra deres ungdomsår og vejen ind i bandedmiljøet, mens det empiriske output fra de semistrukturerede interviews bidrager med mere dybdegående empiri inden for en kønsteoretisk ramme. Kombinationen af de to interviewformer i et sekventielt design giver dertil mulighed for at tolke svarene i det semistrukturerede interview i sammenhæng med de biografiske. Dermed er det i højere grad muligt at få indblik i

forudsætningerne og baggrunden for de maskulinitetsopfattelser, som svarene på spørgsmålene udtrykker og dermed undgå essentialisme-fælden (Horsdal 1999: 109). Samtidigt giver det sekventielle design netop mulighed for at tage udgangspunkt i de elementer fra de biografiske interviews, hvor de kønnede betydninger er trådt særligt frem i vores foranalyse af de unge mænds *egne* fortællinger. De to interviewformers komplementaritet skaber dermed et empirisk materiale, der muliggør en analyse af de komplekse processer, som kønnede betydninger skaber og skabes i (Højgaard 2010: 22).

3.5 Relationelle refleksioner

I dette afsnit reflekterer vi over relationen mellem Helene som forsker og de unge mænd og dets betydning for empirigeneringen.

I relationen til de unge mænd har Helene haft mange forskellige roller; Forsker, kvinde, middelklasse, hvid, ansat i politiet, ung. Relationen mellem forsker og informant er en stor del af interviewets kontekst, hvor især magtasymmetri som følge af forskerens rolle er en relevant faktor at have for øje (Järvinen & Mikmeyer 2005: 54) Der er meget få kvindelige forskere der undersøger kriminalitet blandt grupper af marginaliserede mænd, men det kan være en fordel (Bucerius & Urbanik 2018: 2). Helene oplevede, at de unge mænd var villige til at fortælle og snakke om for eksempel følelser, forældre og sårbarhed, som de gav udtryk for, at de ikke talte med andre om. De unge mænd har lagt særligt vægt på, at de følte, at de viste svaghed, hvis de talte om følelser med deres venner, der giver en pejlig om, at Helene, som kvinde, udgør en mindre risiko for de unge mænd i forhold til at fremstå svag (ibid.).

Bucerius & Urbanik (2018) peger på, at kvinder er i stand til at lave forskning med kriminaliserede mænd, fordi politiet traditionelt set har været erhverv domineret af mænd (ibid.: 2). Helene har dog netop fået kontakt til de unge mænd gennem politiet og arbejdet som studentermedhjælper hos politiet, mens interviewene foregik. Helene har forsøgt at konstruere en rolle med tilpas nærhed og afstand fra politiet som institution for at skabe en givende relation ved blandt andet at identificere sig med de personer, som de unge mænd har tillid til i politiet, men samtidig tage afstand fra og fortælle om personlige negative oplevelser med andre dele af politiet.

Relationen mellem de unge mænd og Helene er på mange måder fyldt med kategoriske modsætninger; mand/kvinde, lang videregående uddannelse/ingen uddannelse, ansat i politiet/tidligere kriminel, middelklasse/underklasse, etnisk majoritet/etnisk minoritet, Helene har forsøgt at skabe den rette forsker-identitet ved at lægge vægt på det som både hun og interviewpersonerne er fælles om; at være unge. Helene har talt med de unge mænd om ting, de har til fælles fx at træne, gå ud og drikke øl og kærester.

3.5.1 Interview situation

Vores valg om at gennemføre to interviews med hver af de fem unge mænd har også en relationel dimension. Det skaber et bedre fundament for at opbygge en mere tillidsfuld relation til de unge mænd, der også får mulighed for at lære interviewerens, Helene, bedre at kende. Helene har foretaget de semistrukturerede interviews. Dette valg bundes i et argument om genkendelig og trykthed, mens vi har valgt at bibeholde, at det kun er én, der interviewer for at mindske den magtasymmetri, der altid er tilstede i en interviewsituation. De unge mænd har selv valgt, hvor interviewene skulle afholdes. Fem interviews er afholdt hjemme hos de unge mænd, fire er afholdt i et uformelt lokale i et kontorfællesskab. Det sidste interview er foretaget i en bil.

Alle interviews med de unge mænds er blevet båndet og samtlige interviews er efterfølgende blevet transskriberet for at kunne basere analysen på deres faktiske fortællinger (Kvale & Brinkmann 2015: 238). Ved brug af citater har vi delvist omformuleret fra talesprog til skriftsprog for at gøre sproget mere flydende.

3.6 Etiske overvejelser

I vores specialeprocess er der opstået en række etiske spørgsmål, udfordringer og dilemmaer før, under og efter vores empiriindsamling, og som er særligt relateret til vores informanternes status som tidligere bandemedlemmer. I det følgende afsnit præsenteres vores etiske refleksioner.

Før hvert interview er de unge mænd blevet informeret om undersøgelsens formål og forløb for at sikre fuldt oplyst grundlag for deres mundtlige informerede samtykke (Kvale & Brinkmann 2015: 116). Desuden er de blevet informeret om, at de til enhver tid kan trække deres deltagelse tilbage, og de er blevet tilbudt at læse transskriberingen af deres interview. De er også løbende blevet informeret om ændringer i forløbet, hvor vi for eksempel har indhentet deres samtykke til Christinas deltagelse i projektet.

En række forskere har knyttet forskning om unge i bandegrupperinger til begrebet *farlig forskning*, der dækker over forskning, der både kan være farlig for informanterne at deltage i og farlig for forskeren at udføre (Petersen 2018: 34). Farligt for de unge mænd, fordi de lever i farlige miljøer, hvor det farlige "omslutter" dem i form af voldelige og kriminelle handlinger. Her kan forskerens tilstedeværelse, aftaler om at mødes og indsamling af følsom viden være med til at udsætte de unge for situationer, der kan være præget af fare og risici (ibid.: 35). Undervejs i processen opstod der voldelig konflikt mellem flere af de unge mænd og medlemmer af en gruppering i Aarhus, som fortsat truer flere af de unge mænds sikkerhed. Denne situation skærpede vores opmærksomhed på spørgsmålet om fortrolighed og for at sikre informanternes fulde anonymitet valgte vi at gøre specialet fortroligt. Vi har fortsat anonymiseret både gatekeeper og informanter ved at give dem fiktive navne. **Da dette er en ikke-fortrolig version af specialet er boligområde og andre genkendelige forhold også blevet anonymiseret i forhold til den oprindelige version.**

Petersen (2018) argumenterer desuden for en subjektorienteret etisk tilgang, hvor de etiske situationer og dilemmaer skal udforskes og overkommes i *samarbejde* med de unge (ibid.: 46). Vi har drøftet analysens resultater og brugen af citater fra interviewene med de unge mænd for at sikre, at anonymiseringen var tilstrækkelig og endvidere for at sikre, at de kunne genkende sig selv i formidlingen og fortolkningen af dem. Mødet havde således både en etisk og et erkendelsesmæssig formål.

3.7 Analysestrategi

I dette afsnit præsenterer vi vores analytiske tilgang til det empiriske materiale, specialet bygger på.

Vi har tidligere beskrevet vores dataindsamlingsproces som en abduktiv bevægelse mellem empiri fra undersøgelsesfelt, vores forforståelser og udvalgt teori. Vores analytiske tilgang til det empiriske materiale har ligeledes båret præg af en abduktiv proces. Vores analysearbejde startede, da vi foretog den åbne datadrevne kodning af de fem biografiske interviews, der skærpede vores analytisk fokus til relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. Efter vi afsluttede empiriindsamlingen, bragte vi vores teoretiske socialkonstruktivistiske blik på køn i spil og foretog en ny datastyret kodning af de i alt 10 interviews i NVivo (Kvale og Brinkmann 2015: 263).

Vi har valgt at kode datastyret på grund af vores intersektionelle tilgang til analysen. Vores intersektionelle tilgang til analysen læner sig op ad, hvad den amerikanske sociologi Leslie McCall (2005) betegner en intra-kategorial tilgang til intersektionalitet. Det skyldes, at vores formål er at fremanalysere kompleksiteten i sammenvævningen af køn og udsat boligområde, klasse og etnicitet inden for den bestemte sociale gruppe, som de unge mænd tilhører (ibid.:1774). I analysen tilstræber vi at begribe det komplekse samspil mellem det strukturelle niveau og de unge mænds levede liv. Samtidig anlægger vi et dynamisk og processuelt intersektionelt perspektiv på samspillet mellem kategorierne og dennes betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander (Choo & Ferree 2010: 134). For at undgå at analysere sociale kategorier som faste og essentielle størrelser har vi ikke kodet efter intersektionelle kategorier. Vores kodningsproces har det pragmatiske sigte at holde styr på materialets mønstre, pointer, citater og relationer. Vores kodningsproces har været med til at skabe et overblik over vores empiriske materiale gennem datadrevne koder, hvor vi har dekontekstualiseret de unge mænds fortællinger. Eksempler på datadrevne koder er *de ældre kriminelles betydning, manglende fremtidsdrømme, problematisk skolegang, et ønske om styr på sit liv*. Den komplekse intersektionelle og processuelle relation mellem maskulinitet og vejen ind i bander er i stedet blevet udfoldet og skabt gennem vores repræsentation af det empiriske materiale på skrift. I den forbindelse har vi rekontekstualiseret de unge mænds fortællinger i et intersektionelt og kønnet

perspektiv og har brugt en teorifortolkende strategi til at begribe de komplekse intersektionelle sammenvævninger og dynamikker i relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander (Monrad & Olesen 2018: 152).

Vi har dog med udgangspunkt i problemstillingens to led; maskulinitet og vejen ind i bander, oprettet to begrebsdrevne koder: *maskulinitetsidealer* og *kriminelle handlinger*. Første kode oprettede vi ud fra vores teoretiske forståelse af maskulinitet, som noget der er kontekstuel, og som der til enhver tid vil være idealer for og derfor må forstås empirisk. Koden *kriminelle handlinger* oprettede vi for at kunne kortlægge de unge mænds vej ind i bander empirisk. Disse to koder fungerer som vores empiriske holdepunkter og analytiske værktøj og anvendes i analysens anden del til at belyse relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander.

Selvom vi er bevidste om, at intersektionalitetsbegrebet fordrer en samtidig analyse af betydningen af de sociale kategorier for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander, men vi finder det nødvendigt at gå trinvis frem i den analytiske fremstilling af empirien (Jensen 2007: 62). Det var et mønster i vores intersektionelle læsning af empirien, at betydningen af bestemte sociale differentieringsformer trådte frem i de unge mænds fortællinger om bestemte typer af kriminalitet, på bestemte tidspunkter i deres kriminelle karriere. Vi har derfor valgt at strukturere vores skriftlige fremstilling af vores analyse efter bestemte kriminalitetstyper, og forsøgt at begribe det ud fra de sociale differentieringsformer, der kan hjælpe os med at forstå dem i relationen til maskulinitet.

Vi har valgt at fremstille analysens pointer i nutid på trods af, at hændelser, oplevelser og følelser, der beskrives i empirien, omhandler de unge mænds ungdom før deres bandetilhør. Dette har vi gjort for at lette læsningen.

Kapitel 4. Analytiske empiriske værktøjer: Maskuline mænd og fra barndom til bander

Både maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer må forstås empirisk. I dette kapitel fremanalyserer vi markører for maskulinitet i de unge mænds fortællinger samt kortlægger de processuelle

elementer i deres vej ind i bander består af, som bruger vi som analytiske værktøjer i kapitel fem. Idet vi fremanalyserer de unge mænds idealer for maskulinitet, arbejder vi med, hvad Connell (1995) betegner som en normativ tilgang til maskulinitet (ibid.: 70). Normative maskulinitetsopfattelser kan være svære at bruge til at sige noget om virkeligheden, fordi meget få mænd lever op til idealerne, men vi kan bruge dem til at sige noget om, hvad de unge mænd finder maskulint og efterfølgende sætte disse idealer i relation til handlinger forbundet med vejen ind i bandemiljøer. Først fremanalyserer fem markører for maskulinitet, hvorefter vi inddeler de unge mænds kriminelle karriere i fire faser. Inddelingen i faser kan gøre os i stand til, i kapitel fem, at analysere vejen ind i bander som en proces i. Slutteligt introducerer vi til alder som social differentieringsform samt begrebet *akkumulation af ulemper*, der gør os i stand til at analysere bevægelserne mellem faserne i de unge mænds kriminelle karriere.

4.1 Markører for maskulinitet

I det følgende præsenterer vi fem temaer, der har været særligt fremtrædende i vores empiriske materiale: Penge, forsørgerrollen, kapacitet til vold, hårdhed samt status, magt og respekt. De fem temaer peger på forskellige aspekter af de unge mænds idealer for maskulinitet i deres ungdomsår. De fem temaer kan ses som narrativer om maskulinitet, hvor maskulinitet gennemgående konstrueres som et modstykke til feminitet. Dette kønnede modsætningsforhold kommer til udtryk på tværs af temaer, hvor mangel på maskulin adfærd for eksempel bliver sat lig kvindelig adfærd og omvendt.

De fem temaer kan ses som markører for en lokal hegemonisk maskulinitet for de unge mænd i deres ungdomsår, skabt i ansigt-til-ansigt relationer i familie, institutioner og nærmiljøet i boligområdet (Connell & Messerschmidt 2005: 849). Vi bruger de fem fremanalyserede markørerne som et analytisk værktøj til at pege på centrale idealer for den lokale hegemoniske maskulinitet. Det er et gennemgående mønster, at de unge mænd ofte beskriver "en rigtig mand" gennem fortællinger om unge mænd fra boligområdet, der var ældre end dem selv (cirka fem år), og som færdes i boligområdets gademiljø. Disse ældre unge, vil med udgangspunkt i de unge mænds egen term, fremover betegnes *de ældre*. Vi argumenterer i dette afsnit for, at de unge mænd betragter *de ældre* som repræsentanter for den lokale hegemonisk maskulinitet.

Afsnittet er hovedsageligt baseret på empiri fra interviewrunde to, hvor de unge mænd er blevet bedt om at forholde sig til køn.

4.1.1 Penge "Du kan ikke være en mand uden at have penge"

I de unge mænds fortællinger om maskulinitet er penge et gennemgående tema, der kan ses som en markør for maskulinitet i deres ungdomsår. I sin beskrivelse af en "rigtig mand" lægger Fadi for eksempel stor vægt på penge:

F: Det var vel én, der havde penge, og som var stor.

H: Altså stærk?

F: Det behøver han ikke. Bare han havde penge og havde det godt. Jeg ved ikke. [navn] – han var stor.

H: Når du siger stor, hvad tænker du så? Altså sådan fysisk størrelse?

F: Njaa, han skiftede bil hver uge. (...) Jeg tror bare, at penge - det er bare et stort ord. Du kan ikke være en mand uden at have penge. Det var sådan, det var dengang "(Fadi).

I citatet beskriver Fadi, at økonomisk velstand er definerende for at være en rigtig mand. Penge kan her betragtes som en ressource til at *gøre* maskulinitet. Fadi kæder besiddelsen af penge sammen med mulighederne for at "*skifte bil hver uge*", hvilket fortæller, at penge også har en symbolsk dimension som maskulinitetsmarkør, hvor det er muligt at opnå anerkendelse og status som en "rigtig mand" via et prangende forbrug. På tværs af de fem unge mænd går særligt fede biler igen som et symbol på maskulinitet og økonomiske muligheder. Yunus fortæller om *de ældre*, som han så op til: "*Der var ikke problemer med penge, der var ikke problemer med at køre rundt i en bil, som var dyr, de kunne gå ud og rejse, de kunne gå ud og spise på dyre restauranter.*" (Yunus). Forbruget får en symbolsk værdi, hvor de kan opnå maskulin status og anerkendelse ved at sende et signal til omverdenen om, at de klarer sig godt ved at køre rundt i fede biler. Penge er derudover en ressource til maskulinitet, fordi det er et middel til frihed, uafhængighed og muligheder, hvilket kommer til udtryk, når Ali fortæller om en "en rigtig mands" karakteristika: "*Dengang var det penge, fordi når du har penge, så kan du købe en form for frihed*" (Ali).

Ud fra ovenstående fremgår det, at *penge* kan ses som en markør for maskulinitet i de unge mænds ungdomsår. Penge er en ressource til at gøre maskulinitet, fordi penge er et middel til statussymboler, frihed og uafhængighed.

4.1.2 Forsørgelse “Konen er derhjemme, mændene går ud og arbejder.”

Forsørgelse viser sig også som en maskulinitetsmarkør. Alle vores deltagerne har på forskellige vis lagt vægt på, at en “rigtig mand” forsørger sig selv og/eller sin familie. For eksempel fortæller Ali:

“En rigtig mand er en person, der kan tage vare på sin familie og ér der for sin familie(...) Så jeg tænkte bare, at jeg skulle lave så mange penge, som overhovedet muligt, for så kunne jeg forsørge min familie, og så manglede min familie ikke noget. Det var også en form for drivkraft for mig, at min familie ikke skulle mangle noget, og at jeg skulle være mand i huset, nu når min far ikke var der.” (Ali)

Ali udtrykker, at en rigtig mand skal forsørge sin familie. Han lægger især vægt på, at det kræver økonomisk kapital at kunne forsørge. Forsørgelse er en særlig tydelig maskulinitetsmarkør, da flere af deltagerne er særligt eksplicite om, at det netop er mandens rolle at forsørge. Yunus fortæller, hvorfor piger ikke begår kriminalitet:

“Jeg tror ikke, at pigerne har behov for det der. For pigen har jo ikke et ansvar. Hun får jo ikke det der afvide derhjemme, at du skal være en mand, og du skal kunne forsørge for eksempel. Det er jo ikke sådan et ansvar, hun tager på sig jo. (...) Konen er derhjemme, mændene går ud og arbejder. (Yunus)

De unge mænd giver meget eksplicit udtryk for, at en ‘rigtig mand’ forsørger sig selv og/eller sin familie. Med dette afsnit argumenterer vi for, at *forsørgerrollen* er en markør for maskulinitet, der forbindes med økonomisk kapital i de unge mænds ungdomsår.

4.1.3 Kapacitet til vold “Du er ikke en mand før du har hooked ham ned i gulvet”

Kapacitet til vold er også en markør for maskulinitet i de unge mænds ungdomsår. Kapacitet til vold skal forstås både som fysisk styrke, mod og voldsparathed. Flere af de unge mænd lægger vægt på, at “en rigtig mand” dengang var én som “*kunne finde ud af at slås*” (Yunus). Amir fortæller ligeledes, hvordan han tænkte, at en mand viser, at han er en mand ved at bruge fysisk vold:

“Du er ikke en mand før du har hooked ham ned i gulvet. Det er man ikke. Man kan ikke stå og råbe og skribe og så vende dig om og gå, det er jo en kvinde.. Han skal være en mand. Han skal bare *klask* [slår med knytnæve i hånden], han skal bare .. tag den med det samme. (...) Det er sådan du viser om du er en mand eller ej. Og hvis du vender dig om og går, så er det der, du kalder en mand for en kvinde.” (Amir)

Amir giver her udtryk for, at han i ungdommen tænkte, at den måde mænd og kvinder håndterer konflikter er og bør være forskellige. Han lægger særligt vægt på, at en mand kun er en mand, hvis han har kapacitet til vold, og at vold er en måde at konkurrere med andre mænd om at være bedst. Dvs. han skal ikke bare være stærk og ty til vold, han skal også være den stærkeste/bedste. Han giver udtryk for at vold dertil er måde at distancere sig fra det feminine og kvinder.

Kapacitet til vold kan ses som en maskulinitetsmarkør for de unge mænd i deres ungdomsår. Denne markør en slags kropslig kapital, som kommer til udtryk i fysisk styrke, mod, voldsparathed og evnen til at slås, og som en mand kan bruge til at forsvare sig selv, løse konflikter, demonstrere magt og tage afstand fra det feminine.

4.1.4 En hård fremtoning “Følelser er en form for svaghed”

Udover at have kapaciteten til vold går beskrivelser om at “en rigtig mand” er behård og viser ikke følelser igen på tværs af de unge mænds fortællinger. For eksempel forklarer Ali: “*En rigtig mand skulle ikke vise følelser. Jeg tænkte dengang, at det at vise følelser er en form for svaghed*” (Ali). I

citater fremgår det, at Ali ikke så det som maskulint at vise følelser. Malik sætter ligeledes lighedstegn mellem maskulinitet og en hård fremtoning: *"Man prøver at være en mand, man er en mand ved at være hård på gaden, ved at være hård mod andre mennesker, som også er en del af miljøet"* (Malik). De unge mænd beskriver følsomhed som en svaghed, der er uforenelig med det maskuline. Den hårde fremtoning beskrives også af flere som det modsatte af, hvad der er feminint og at det kommer til udtryk gennem små hverdagshandlinger, som for eksempel hvordan du drikker din øl. Ud fra ovenstående har vi vist, at en *hård fremtoning* kan ses som en maskulinitetsmarkør, der af flere af de unge mænd defineres i kontrast til det feminine.

4.1.5 Status, magt, respekt "Han nåede at skabe sig et navn i en meget meget ung alder. Det er en mand"

Den femte og sidste markør i form af status, magt og respekt, fungerer anderledes end de andre, da denne markør i højere grad fortæller noget om mænds placering i hierarkier. Det kommer til udtryk i forskellige fortællinger om maskulinitet, der kobles til konkurrence, hierarki og magt. Fortællingen om, at "en rigtig mand" er frygtet, får opmærksomhed, er den bedste til noget, får anerkendelse, træder frem i følgende citat af Fadi:

F: Men jeg har altid set op til Malik (...) Han var vild. Folk var bange for ham. Man vidste, hvem Malik fra [boligområdet] var, selvom han var 13 år. Han nåede at skabe sig et navn i en meget meget ung alder i Aarhus. Det er en mand.

H: At der er nogen, der ved, hvem man er?

F: Ja og ikke at være bange for nogen." (Fadi)

I citatet fremgår det, at Fadi ser det som maskulint at være frygtet af andre og at andre ved, hvem man er. Denne type fortællinger samles til en markør, vi kalder status, magt og respekt. Denne er en slags tværgående markør, som kan opnås ved for eksempel at have nået andre maskuline idealer, som for eksempel økonomisk velstand, og den opstår på baggrund af en slags konkurrence og hierarkisering mellem mænd. Status, magt og respekt kan akkumuleres og give lettere adgang til at opnå nogle af de fire andre markører. Yunus lægger blandt vægt på, at det ikke kun handlede om, hvem der havde penge, men også hvem, der havde flest penge: *"Hvem har den største bunke [penge] i lommen, det var nok det, det handlede om"* (Yunus). Her kobles maskulinitet til konkurrence og hierarki, hvor penge får en form for symbolsk magt, fordi der

er status i at være den, der har flest penge. Status magt og respekt som markør er et eksempel på, hvordan de forskellige identificerede maskulinitetsmarkører spiller sammen og relaterer sig til hinanden.

I ovenstående har vi vist hvordan status, magt og respekt kan ses som en tværgående markør for maskulinitet, der blandt andet kan opnås ved at være andre mænd overlegne gennem besiddelsen af maskuline ressourcer som (flest) penge og (størst) fysisk styrke.

4.1.6 Opsamling

I dette afsnit har vi vist, hvordan penge, forsørgelse, en hård fremtoning, kapacitet til vold samt status, magt og respekt er fem tematiske markører for de unge mænds maskuline idealer i deres ungdomsår. Vi arbejder med et dynamisk og situationelt maskulinitetsbegreb i denne opgave, hvorfor markørerne ikke er et statisk udtryk for de unge mænds maskulinitet i perioden. Markørerne er derimod et analytisk værktøj, vi bruger til at forstå hvilke maskulinitetsidealiser, der har været på spil i ungdommen, når vi senere analyserer på relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander i kapitel 5.

Det er som nævnt gennemgående, at de unge mænds fortællinger om maskulinitetsidealiser særligt tager udgangspunkt *de ældre* i gademiljøet i boligområdet. Med udgangspunkt i Connells teori om hegemonisk maskulinitet argumenterer vi for, at de fremanalyserede markører for maskulinitet kan betragtes som idealiser for en lokal hegemonisk maskulinitet for de unge mænd i deres ungdomsår. *De ældre* i området har repræsenteret denne lokale hegemoniske maskulinitet og været med til at forme den. Der er forskel på, hvor meget vægt de unge mænd tillægger de enkelte tematiske markører, og de gælder derfor ikke for alle fem mænd i alle kontekster og til alle tider. I stedet skal identifikationen af markørerne ses som et analytisk værktøj, der kan hjælpe os til at pege på forhold, som de unge mænd har fundet centrale for maskulinitet i deres ungdomsår.

4.2 Fra barndom til bander

Som beskrevet indledningsvist i vores definitioner af bander og bandemiljøet, er tilhørsforhold til bander dynamisk. Når vi undersøger vejen ind i bander, må vi have blik for den udvikling,

hvor individet bevæger sig fra at være udenfor eller i periferien af bandemiljøer til at være tæt på kernen af bandemiljøet. Handlinger skal med brug af Messerschmidt (1993) ikke forstås som autonome, men i stedet som en del af sammenhængende måder at handle på (ibid.:85). Med inspiration fra McLean (2018) faseopdeler vi derfor de unge mænds kriminelle karriere for at synliggøre den udvikling, der udgør deres vej ind i bander. Vi viser, at der er tale om en gradvis bevægelse fra småkriminalitet og ophold på gaden som børn og til deres aktive bandetilhørsforhold i deres voksenliv.

McLean (2018) har undersøgt, hvordan unge gadebander udvikler sig fra at begå rekreationel småkriminalitet til at begå reel kriminalitet og igen videre til at være en del af deciderede organiserede bander, der begår organiseret kriminalitet og viser, at bandemedlemskab aldrig er en enten eller status (ibid.: 318) Vi er inspireret af denne tilgang På tværs af de unge mænds fortællinger kan vi på samme måde som McLean identificere empiriske fællestræk for udviklingen i deres kriminelle karriere, der kan inddeles i fire faser baseret på deres alder og kriminalitetstype. I de unge mænds fortællinger beskriver de deres egen kriminelle karriere, hvorfor vores faseopdeling beskriver individuelle handlinger, men der er behov for at vide, at al den kriminalitet der beskrives begås i selskab med andre. Det er derudover helt centralt at gøre det klart, at denne faseopdeling af de unge mænds kriminelle karriere ikke er en model for vejen ind i bander generelt, men et analytisk værktøj lavet på baggrund af vores empiriske materiale til at forstå netop disse unge mænds vej ind i bander.

Første fase kalder vi *barndommen*, her er interviewpersonerne under 13 år og stifter for første gang bekendtskab med kriminalitet. Fælles for interviewpersonerne er, at de begynder at hænge mere ud på gaden, de stifter bekendtskab med stoffer, alle har røget og/eller ryger regelmæssigt hash, nogle sælger hash, og de begynder at begå småkriminalitet; småtyverier, stjæler scootere og så videre. Anden fase kalder vi *ungdom*, og i denne periode er interviewpersonerne cirka mellem 13 og 16 år. I denne periode begynder de unge mænd at begå mere alvorlig kriminalitet. De fleste begår flere forskellige typer kriminalitet som røverier, tyverier, indbrud, salg af stoffer og vold i denne periode. De pjækker en del, men går stadig i skole. Den tredje fase kalder vi *tidlig voksenliv*. I denne periode er de cirka mellem 16-20 år, og de er alle på forskellig vis stoppet med at gå i skole. De begynder at specialisere sig mere med hensyn til den kriminelle karriere, de begår. De specialiserer sig ikke i de samme typer kriminalitet, men bliver mere

organiserede og systematiske med hensyn til enten indbrud, salg af stoffer eller lignende. Kriminaliteten bliver i denne periode mere en fuldtidsbeskæftigelse end tidligere og også deres primære indkomstkilde. Den sidste og fjerde fase kalder vi *voksenlivet*. Interviewpersonerne er her cirka 20+ år. Omkring dette tidspunkt begynder de unge mænd at identificere sig selv som bandemedlemmer. De begår fortsat organiseret kriminalitet, men hvor kriminaliteten tidligere primært er med fokus på egennytte, så begynder de også at begå kriminalitet for banden og afstå frihed og selvbestemmelse til fordel for at være en del af banden.

Vi har i dette afsnit inddelt de unge mænds kriminelle karriere i fire faser; *barndom*, *ungdom tidlig voksenliv* og *voksenliv*, som kan forstås som steps på vejen ind i bandemiljøer. I kapitel fem anvender vi denne faseopdeling, når vi undersøger relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. Her sammenholder vi deres forskellige handlinger forbundet med de forskellige faser i deres kriminelle karriere og dermed vejen ind i bander med muligheden for at opnå maskulinitet på baggrund af de identificerede tematiske maskulinitetsmarkører.

4.3 For at forstå udvikling: Alder og akkumulation af ulemper

I de foregående afsnit har vi fremanalyseret markører for maskulinitet samt faseopdelt de unge mænds kriminelle karriere, som er empiriske indsigter, vi anvender i kapitel fem til at opnå en større forståelse for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. For at forstå udviklingen i kriminalitet og maskulinitet introducerer vi her til alder som en social differentieringsform samt til begrebet *akkumulation* af ulemper. Disse to forhold bruger vi særligt i slutningen af hver analysedel i kapitel fem for at opnå en større forståelse for de dynamiske og simultane processer i relationen mellem maskulinitet og kriminalitet, der skaber bevægelsen fra en kriminel fase til en anden.

4.3.1 Fra drenge til mænd

For at belyse intersektionen mellem alder og maskulinitet henter vi inspiration fra den del af det kriminologiske felt, der handler om livsforløb og kriminelle karriere (Carlsson 2013). Udviklingen af de unge mænds kriminelle karriere og dermed vej ind i bander er influeret af kulturelt defineret aldersbestemte normer for, hvad det vil sige at være en "rigtig mand" og

succesfuldt gør maskulinitet i forskellige livsfaser (ibid.: 663). Relationen mellem maskulinitet og de unge mænds vej ind i bander hænger derfor uløseligt sammen med de unge mænds transitioner mellem forskellige faser af deres livsforløb (ibid.). I forskellige livsforløb er bestemte karakteristika af maskulinitet mere fremtrædende end andre (ibid.: 664). Det betyder også, at de fremanalyserede markører for maskulinitet er fremtrædende på forskellige tidspunkter af de unge mænds livsforløb og i deres fortællinger om deres kriminelle karriere og vej ind i bander.

4.3.2 Ulemper avler ulemper

Når vi kigger på bevægelser fra en fase til en anden i de unge mænds vej ind i bander bruger vi også begrebet *cumulative disadvantage*, der stammer fra Sampson og Laubs studier inden for livsforløbkriminologi (Carlsson 2013: 666). Vi oversætter begrebet til akkumulation af ulemper og forstår det som et begreb, der påvirker tilgængeligheden af ressourcer til at leve op til aldersbestemte normer for maskulinitet. De unge mænds tidlige kriminelle debut begrænser deres adgang til konventionelle samfundsarenaer, og afskærer dem fra fremtidige muligheder for at gøre maskulinitet (ibid.). På den måde kan transitioner i livsforløb både forme og blive formet af kriminel adfærd og maskulinitet (ibid.: 684).

Med et fokus på maskulinitet betragter vi forskellige kønnede aldersbestemte sociale handlinger relateret til vejen ind i bander med et fokus på det komplekse samspil, der er mellem køn og andre sociale differentieringsformer. Samtidig ser vi relationen mellem maskulinitet og udviklingen af deres kriminelle karriere i lyset af akkumulation af ulemper.

4.4 Opsamling

I analysens første del har vi med afsæt i en kontekstuel og interaktionel forståelse af maskulinitet og med udgangspunkt i vores empiriske materiale vist, at de fem markører; penge, forsørgerrolle, kapacitet til vold, hårdhed samt status, magt og respekt er fremtrædende temaer, der siger noget, om de unge mænds idealer for maskulinitet i deres ungdomsår. Vi har også vist, at markørerne er idealer for en lokal hegemonisk maskulinitet repræsenteret af *de ældre*. Markørerne er et analytisk værktøj, der hjælper os til at pege på forhold, som de unge mænd har fundet maskuline i deres ungdomsår. I andet afsnit har vi opdelt de unge mænds vej ind i bander i

fire faser; *barndom, ungdom, tidlig voksenliv og voksenliv*. De fire faser er inddelt på baggrund af alder og type af kriminalitet og kan gøre os i stand til at undersøge udviklingen fra småkriminalitet over alvorlig kriminalitet og organiseret kriminalitet til bandetilhør som en kønnet proces i kapitel fem. Til sidst har vi præsenteret alder og begrebet akkumulation af ulemper som bruger, når vi undersøger relationen mellem maskulinitet og vejen i et processuelt perspektiv.

Kapitel 5. Analyse: Vejen ind i bander - en kønnet proces

I analysen tager vi udgangspunkt i det teoretiske fundament beskrevet i kapitel 2, men vi inddrager også løbende supplerende teoretiske perspektiver. Det overordnede formål med analysen er at få en større forståelse for relationen mellem maskulinitet og vejen i bandemiljøer og dermed en forståelse for dynamikkerne bag bandetilhør som et socialt problem af kønnet karakter. I analysen viser vi, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander er en kønnet gensidig og dynamisk proces struktureret af de ressourcer, de unge mænd har oplevet tilgængelige i deres position som unge minoritetsetniske mænd fra underklassen bosat i et udsat boligområde. Det udmønter sig i, hvad der med Connells begreb kan kaldes en protestmaskulinitet. Vi viser, at protestmaskuliniteten i sidste ende manifesterer sig som et overdrevet magtkrav, der udøves gennem vold i bandemiljøet.

Analysen er inddelt i tre afsnit. I hvert afsnit bruger vi først markørerne for maskulinitet fra kapitel 4 til at vise, hvordan forskellige typer kriminalitet er ressourcer til maskulinitet for de unge mænd. Dernæst bruger vi de udvalgte sociale differentieringsformer til at forstå relationen mellem maskulinitet og kriminalitet. Derefter inddrager vi begreberne alder og akkumulation af ulemper til at forstå udvikling fra en fase i deres kriminelle karriere til den næste, som en del af vejen ind i bander. Sidst reflekterer vi over samspillet mellem de forskellige analysedele og dermed de sociale differentieringsformer samt overordnede dynamikker for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander på mikro og makroniveauer.

5.1 Udsat boligområde - "Årh jeg vil gerne være ligesom dig, når jeg bliver stor"

I dette afsnit viser vi, at de unge mænds opvækst i et udsat boligområde har betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander. De unge mænd er begyndt deres kriminelle karriere og dermed deres første skridt på vejen ind i bander, som en måde at gøre maskulinitet gennem imitation af *de ældre* i gademiljøet. *De ældre* er tilgængelige mandlige forbilleder i boligområdet og repræsenterer en lokal hegemonisk maskulinitet for de unge mænd. *De ældre* har formet de unge mænds normalitetsbillede for maskulinitet og vist dem, at kriminalitet er en tilgængelig ressource til at gøre maskulinitet.

For at forstå de mikrosociologiske dynamikker i relationen mellem de unge mænd og *de ældre* trækker vi på begrebet signifikante andre fra den symbolske interaktionisme samt West og Zimmermans teori om "Doing Gender" til at belyse de mikroprocesser, hvori de unge mænds maskulinitet skabes og gøres. Her viser vi, at de unge mænds begyndende kriminalitet er en ressource til maskulinitet som en følge af deres relationer til og hverdagsinteraktioner med *de ældre*. Dernæst viser vi, at denne relation mellem maskulinitet og kriminalitet kan forstås ud fra sammenvævningen de sociale kategorier køn og udsat boligområde. Til sidst fokuserer vi på bevægelsen fra fase et til to i de unge mænds kriminelle karriere. Her betyder tilgængeligheden til nye arenaer for maskulinitet i gademiljøet gennem deres relation til *de ældre*, at de begynder at begå mere alvorligt kriminalitet.

5.1.1 Småkriminalitet: Fordi det er sejt at være tasketyv

I dette afsnit viser vi, hvordan småkriminalitet er en tilgængelig ressource for de unge mænd til at placere sig tættere på den lokale hegemoniske maskulinitet repræsenteret af *de ældre*. Malik fortæller: "*Det var kriminelle, jeg så op til... de var nogle forkerte typer. Det var definitionen af livet, det var definitionen af at være mand i mine øjne dengang*" (Malik). I citatet kæder Malik *de ældre* som forbilleder, kriminalitet og maskulinitet sammen. På tværs af de unge mænds fortællinger om deres vej ind i bandemiljøet er *de ældre* et centralt bindeled mellem kriminalitet og maskulinitet. Vi kan dermed ikke forstå de unge mænds småkriminelle handlinger i et kønnet perspektiv uden at se på deres relation til *de ældre*. *De ældres* rolle som forbilleder og

repræsentanter for den lokale hegemoniske maskulinitet har stor betydning for de unge mænds opfattelse af kriminalitet som en tilgængelig ressource til at opnå maskulin succes.

De ældre som signifikante andre

Begrebet *signifikante andre* hjælper os med at forstå de mikroprocesser, hvor de ældre som forbilleder og repræsentanter for den lokale hegemoniske maskulinitet er med til at skabe de unge mænds forestillingsverden om maskulinitet. Vi introducerer kort til begrebet signifikante andre, og dernæst viser vi, hvordan relationen mellem de unge mænd og *de ældre* er karakteriseret af *de ældres* rolle som signifikante andre.

Signifikante andre er et begreb i den symbolske interaktionisme, der dækker over de mennesker, vi interesserer os for. Det vil ofte være mennesker, som på forskellig vis er til stede i vores liv som forældre, venner og lærere. Vores signifikante andre ændrer sig over tid og er de mennesker, som vi på et givent tidspunkt lytter til, og i mere eller mindre grad efterligner, og de bliver dermed centrale for konstruktionen af identitet (Levin & Trost 2005: 116). I den symbolske interaktionisme fortolkes de forventninger og regelsæt, der er i det omgivende samfund for eksempel fra vores signifikante andre af individet til det, der kaldes den generaliserede anden. Den generaliserede anden er det perspektiv individet opfatter er samfundets eller gruppens perspektiv på, hvordan individet bør opføre sig eller føle. Den generaliserede anden indeholder alle vores internaliserede normer, herunder internaliserede forventninger til køn for de unge mænd både i forhold til den lokale og regionale hegemoniske maskulinitet (ibid.: 119-120).

Relationen til de ældre

De unge mænd har gennem deres barndom været fascineret af de ældre. Det kommer til udtryk, når Ali fortæller: "Jeg ville bare være ligesom dem. Jeg tænkte, jeg vil da også gøre ligesom dem, når jeg bliver stor" (Ali). Citatet viser, hvordan Ali tænker, at han må gøre som de ældre for at være som de ældre.

I kraft af *de ældres* rolle som forbilleder har de fungeret som signifikante andre for de unge mænd. Som signifikante andre har *de ældres* adfærd samt ideer om rigtigt og forkert været med til at skabe de unge mænds rammer for normalitet. De unge mænd lytter derfor til dem og efterligner dem i mere eller mindre grad. *De ældre* er kriminelle og har været med til at skabe en

social kontekst, hvor kriminalitet normaliseres. Det kommer til udtryk i de fem unges mænds fortællinger om kriminalitet som en normaliseret del af deres hverdag i barndommen. Malik beskriver, hvordan han sammen med hans jævnaldrende venner brugte lang tid på at betragte *de ældre* og deres aktiviteter. Gennem aflæsning af *de ældres* regelsæt for samhandling, internaliserer de unge mænd over tid opfattelsen af kriminalitet som en legitim ressource til maskulin succes. Efterfølgende begynder de at hænge ud og lave kriminalitet med og for *de ældre*. "Jeg kan huske, da jeg var otte år, da stjal jeg en knallert som det første, sammen med dem" (Malik). Malik begynder at efterligne *de ældres* adfærd ved selv at begå småkriminalitet som en ressource til at skabe en hård fremtoning, hvor han var "klar på det meste" (Malik). Han internaliserer *de ældres* opfattelser af kriminalitet som en legitim ressource og begynder at lave kriminalitet til at opnå maskulinitet. De fem unge mænd beretter om, hvordan de begynder at ryge hash, lave tasketyverier, stjæle og sælge hash i selskab med eller for *de ældre*. Deres rolle som signifikante andre for de unge mænd muliggør den kønnede proces, hvor de unge mænd efterligner deres adfærd og internaliserer kriminalitet som en normal og legitim ressource til at nærme sig den lokale hegemoniske maskulinitet.

I næste afsnit viser vi, hvordan de unges mænds bopæl i et udsat boligområde har betydning for relationen mellem maskulinitet og deres vej ind i bander. Det gør vi ved at se nærmere på brugen af det offentlige gaderum i området og de unges mænds tilgængelighed til det, fordi relationen mellem *de ældre* og de unge mænd er skabt på gaden i boligområdet.

5.1.2 Udsat boligområde: De kriminelle domæne

Det er velkendt, at grupper af drenge og unge mænd, der hænger ud i gaderummet som en del af en utrygsskabende ungdomskultur, særligt foregår i udsatte boligområder (Glerup & Mazanti 2017:108). Beboersammensætningen i udsatte boligområder bærer præg af, at en stor del af beboerne er socio-økonomisk og/eller helbredsmæssigt ressource svage. Det får den betydning, at mange børn vokser op i trange lejligheder med mange søskende og manglende forældre-støtte til skolearbejdet, hvilket gør gaden til et attraktivt sted at hænge ud med venner (ibid.:109). Beboersammensætningen i udsatte boligområder betyder samtidigt, at mange beboere ikke har ressourcer til i fællesskab at håndtere utrygsskabende hændelser (ibid.).

De ældre er en del af grupper, der udøver en utrygsskabende adfærd i boligområdet. For at forstå, hvordan *de ældres* rolle som repræsentanter for en lokal hegemonisk maskulinitet og signifikante andre for de unge mænd, inddrager vi teori om sted og rum. Vi læner os op ad en bourdieusk definition af steder, som værende defineret af forholdet mellem det fysiske og sociale rum. Her skal individers placering i det fysiske rum forstås som en udtryk for deres placering i det sociale rum (Bourdieu 1996: 150). Det sociale rum og individers sociale positioner er altså skrevet ind i de rumlige strukturer, og derfor er rum et sted, hvor magt udøves og bekræftes (ibid.: 153).

Nærhed til miljøet: "Sådan var det gang på gang, hele tiden og konstant"

Malik oplever *de ældres* kriminelle adfærd som særlig synlig og tilgængelig i området:

"Det var lige meget, bare du gik ud hjemmefra, så var der et eller andet. Vi jagede bare de ældre, så når vi fik af vide, at politiet var helt nede i den anden ende, så spurtede vi derned. Sådan var det gang på gang, hele tiden og konstant (Malik).

De ældres kriminelle adfærd har konstant været synligt for Malik i gadens rum i boligområdet. Denne oplevelse af *de ældres* synlige tilstedeværelse går igen på tværs af de unge mænds fortællinger, der også indbefatter, at de som børn tydeligt har oplevet, at *de ældres* synlige genstande har optaget gadens rum: "Du går ud af en dør med en rygsæk som et lille barn, og så ser du den her store gut med den her store Mercedes"(Yunus). *De ældre* indtager gadens rum ved at køre rundt i området samt holde deres "store fede biler" til synligt skue i området. Bilerne synlighed i området kan med Bourdieus begreber forstås som en måde at vise magt på gennem prangende rumforbrug (ibid.:151).

De ældres centrale placering i boligområdets gaderum er et udtryk for, at de fysisk og socialt kontrollerer dette offentlige gaderum. De besidder magt i området, der er muliggjort af, at de resterende beboere i området ikke har ressourcerne til at tage magten over området i social og fysisk forstand. Denne lokale magt er i sig selv en ressource til maskulinitet, fordi magt og lokal hegemonisk maskulinitet opnås i en simultan proces, der gensidigt forstærker hinandens eksistens i boligområdet. *De ældres* magt og dominans over det fysiske gaderum er central for de unge mænds vej ind i bander, fordi nærhed i fysisk rum åbner for nærhed i socialt rum

(ibid.:155). *De ældres* synlighed og placering i det offentlige rum i boligområdet kommer altså til at betyde, at de unge mænd har haft en fysisk nærhed til dem. Dette kan forklare, hvordan de unge mænd har haft mulighed for at nærme sig dem socialt, og dermed, hvorfor *de ældre* har en rolle som signifikante andre for de unge mænd og repræsentanter for den lokale hegemoniske maskulinitet.

Manglende voksenrelationer og forældreopsyn: "Jeg kom rigtig sent hjem den dag"

De unge mænds nærhed til *de ældre* og til gadens rum muliggøres imidlertid af, at de unge mænd ikke oplever at have gode voksenrelationer, der kan agere signifikante andre samt at de kan opholde sig på gaden uden forældreopsyn i store dele af deres barndom og ungdomsår. Sammenhængen af forældrenes resourcesvaghed og de unge mænds mangel på gode voksenrelationer kombineret med udsat boligområde muliggør, at de unge mænd kan opholde sig på gaden og gøre *de ældre* til deres signifikante andre.

På tværs af de fem fortællinger kommer det til udtryk, at de på forskellig vis har haft en mere eller mindre svag eller dårlig relation til deres far, der ellers kunne have fungeret som maskuline forbilleder frem for *de ældre*:

"Min far arbejder bare. Hele min ungdom har han nærmest været væk, han er stået op kl.6 og kommet hjem klokken 18. Så var han vågen i nogle timer, inden han gik i seng og i de 3-4 timer han var der fra 18-20, der plejede vi ikke at være hjemme, så vi plejede ikke at se ham" (Amir)

Amir fortæller, at han gennem årene ikke har tilbragt ret meget tid med sin far, mens Fadis relationen til hans far er præget af vold hele hans barndom. Det har medført, at han "*blev ved med at hade ham*" (Fadi). Fortællingerne om forholdet til deres fædre repræsenterer på hver sin måde et svagt og/eller dårligt forhold til deres fædre. De andre interviewpersoner placerer sig i lignende positioner, hvor der har været en svag eller ingen far eller faderfigur siden barndommen og/eller far-søn relationen har været præget af vold. De fem unge mænd oplever heller ikke at have gode relationer til andre voksne i deres liv i for eksempel institutionelle

sammenhænge, der ellers kunne fungere som signifikante andre. Yunus fortæller om de andre voksne, der har været til stede i hans barn- og ungdom:

“De voksne var sådan nogle, der bare skulle holde deres kæft. De kommer fra Risskov, har gået hele livet og haft et arbejde og serverer mad kl. 18 (...) Så der har ikke været nogle mennesker, som man kunne relatere til. Det er en eller anden Henriette eller Klaus, der ikke ved, hvad de arbejder med, og nogen af dem får kastet en mursten 2 meter væk fra sig, og går ned med stress eller angst. Det er sådan nogle mennesker, der har været der. Nej de forstår ikke noget. Dem jeg havde i skolen, det var også sådan nogle der” (Yunus)

Yunus fortæller, at de voksne, der har været til stede i institutionelle sammenhænge som skolen, klubben eller [navn på medborgerskabshus], hvor der boligsociale arbejde foregår, ikke har været relaterbare. Når han bruger udtrykket ‘Henriette og Klaus’, der er typiske danske navne og Risskov, der er et velhavende kvarter, peger han på betydningen af etnicitet og klasseposition. Det er et gennemgående træk for de resterende interviewpersoner, at deres skolegang og barn- og ungdom har været præget af mangel på eller dårlige relationer til voksne i området. Manglen på voksenrelationer og dermed andre signifikante andre i de unge mænds liv gør, at de voksne ikke er i stand til at påvirke de unge mænds normer om kriminalitet som ikke-legitim adfærd.

Betydningen af nærheden til gademiljøet og de herskende normer forstærkes også af, at de unge mænd har mulighed for at opholde sig på gaden uden opsyn fra voksne. Malik beskriver en episode, hvor han som 8-årig stjæler sammen med *de ældre*: “Jeg kom sent hjem den dag, rigtig sent. Sådan ved elleve-tolv tiden, ikke.” (Malik). I sin fortælling om sin første kriminelle handling fremgår det, at Malik som blot 8-årig har opholdt sig i gademiljøet indtil midnatstid. Fælles for de unge mænd er fortællinger om forældre, som ikke har haft ressourcerne til enten at forstå, hvad der foregik på gaden og/eller ressourcerne til at stoppe dem i at opholde sig der.

I afsnittet har vi vist, hvordan de unge mænds maskulinitetsidealer er skabt i relationen til *de ældre* i gademiljøet i boligområdet. Udsat boligområde får her betydning som en forskelssættende kategori for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander i kraft af karakteristika som kriminelle gademiljøer og manglende ressourcer blandt beboere. Konkret får det den

betydning, at *de ældre* dominerer gadebilledet med deres kriminelle adfærd og bliver repræsentanter for en lokal hegemonisk maskulinitet. På grund af manglende signifikante andre voksne og manglende forældreopsyn bliver det muligt for de unge mænd at etablere en relation til *de ældre*, og de internaliserer herigennem den kriminelle adfærd som en tilgængelig ressource til at opnå maskulinitet. Denne kønnede proces er udslagsgivende for, at de unge mænd begynder deres kriminelle karriere og dermed for deres vej ind i bandemiljøet.

5.1.3 Fra tasketyveri til røveri

I dette afsnit viser vi, hvordan det komplekse samspil mellem udsat boligområde og alder skaber en dynamisk og simultan kønnet proces, hvor maskulinitet og kriminalitet gensidigt bidrager til hinandens eksistens. Denne proces er udslagsgivende for de unge mænds bevægelse fra fase et til fase to, hvor de går fra at begå småkriminalitet til at begå mere alvorlig kriminalitet.

Relationen, de unge mænd opbygger til *de ældre* i gademiljøet, skaber tilgængelighed til andre og mere avancerede måder at begå kriminalitet på og det skaber samtidig nye arenaer for at blive genkendt som maskulin. Disse arenaer opstår i takt med, at de unge mænd får en relation til *de ældre* og opholder sig på gaden, hvor de både internaliserer idealerne for den lokale hegemoniske maskulinitet og kriminel adfærd som en ressource til at nærme sig disse idealer. Kriminalitet er en måde at gøre maskulinitet på, særligt i ungdomsårene, hvor der endnu ikke er aldersspecifikke normer for maskulinitet (Carlsson 2013: 673).

De unge mænd går fra at lave småkriminalitet og bruge en hård fremtoning som ressource til at gøre deres køn til at søge maskulin anerkendelse gennem mere alvorlig kriminalitet hos *de ældre*. Malik fortæller:

“Så begyndte jeg stille og roligt at sælge hash også for nogle af de ældre. (...) Det var det der.. det der med, at jeg gjorde noget som mine kammerater ikke gjorde. Det fik mig til at være uha.. så var jeg den specielle agtige, ikke? Ham der var den modigste, der turde gøre det ene og det andet“(Malik)

Malik er motiveret til at lave kriminalitet, fordi han herigennem fremstår særligt modig, og fordi han finder genkendelse og status i denne adfærd. I takt med, at de unge mænd oplever at kriminelle handlinger generere status og medfører en genkendelse som maskuline af jævnaldrende og af *de ældre*, bliver kriminaliteten mere alvorlig (West og Zimmerman 1987). I processen forandres deres kønnede strategi for handling, fordi nye ressourcer til maskulinitet bliver tilgængelige i gademiljøet i takt med, at de bliver en større del af det. Amir fortæller:

“Der var en sjov stemning, kan man godt sige. Man kunne godt mærke at adrenalin var oppe og køre i alle sammen, alle folk var aktive. Folk mødtes i grupper. Så kunne den ene gruppe køre ud og røve en kiosk derhenne og den anden ude og røve i centeret. Så kommer man tilbage heroppe ‘hvad har i lavet?’ Man var jo 14 år. Så sad der, 7-8 drenge med 3-4000 kr. hver”(Amir)

I citatet ses det, at de unge mænd begynder at begå mere alvorligt kriminalitet og begynder at anvende penge som en central ressource til at gøre en synlig og dominerende maskulinitet. I de unge mænds fortællinger kommer en rebelsk maskulinitet særligt til udtryk i den første fase, vi kalder *barndom*. Herefter udvikler både kriminaliteten og maskuliniteten sig til en måde at vise særligt synlig økonomisk dominans over andre. I ovenstående afsnit har vi vist, at kategorierne udsat boligområde og alder er sammenvævede i fortællingen om deres kønnede strategier til at opnå maskulin succes. De tilpasser deres kønnede handlingsstrategier til gaderummet og *de ældres* kønnede forventninger. Tilpasningen til miljøet kommer til udtryk i en simultan udvikling i deres kriminelle karriere og maskulinitet, hvor de i fase to udviser en dominerende, hård og synlig ballademageridentitet gennem alvorlig kriminalitet og prangende forbrug.

Det er selvfølgelig centralt, at boligområdet som et udsat boligområde ikke kun har forklaringskraft i forhold til starten af de unge mænds kriminelle karriere og udviklingen fra fase et til to. Boligområdet har også stor betydning for de unge mænds sidste skridt fra fase tre til fire. Her viser forskning også, at nærhed til bandemiljøer en væsentlig risikofaktor for unges bevægelser ind i bander, og at bander netop holder til i udsatte boligområder (Petersen og Ladefoged 2018).

5.1.4 Opsamling

Gennem afsnittet har vi vist, at udsat boligområde får betydning for de unge mænds kønnede strategier til at opnå maskulin succes gennem småkriminalitet. Gennem relationen til *de ældre* og nærheden til gademiljøet internaliserer de kriminalitet som passende og legitim ressource til maskulinitet. Denne kønnede proces er udslagsgivende for, at de unge mænd begynder deres kriminelle karriere og dermed for deres vej ind i bandemiljøet.

De unge mænds maskulinitet er individuel, men den lokal hegemonisk maskulinitet er opfordret og tilgængelig i gademiljøet, hvor de primært opholder sig på grund af manglende voksenopsyn og mangel på signifikante andre voksne. I takt med deres tilknytning til gademiljøet og de ældre bliver nye kønnede strategier tilgængelige gennem udøvelsen af mere alvorlig kriminalitet. I det følgende afsnit viser vi, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander også skal forstås ud fra de unge mænds klasseposition.

5.2 Klasse: “Det var det, der fik folk til at lære penge at kende herude”

De ældres synlige økonomiske succes i form af dyre biler, restaurantbesøg og rejser er en betydelig årsag til deres status maskuline idealer og signifikante andre for de unge mænd. I denne analyse bygger vi videre på pointerne om betydningen af kategorien udsat boligområde og ser det i samspil med de unge mænds position som en del af underklassen. Denne sammenvævning betyder, at de unge mænds vej ind i bander blandt andet har været motiveret af muligheden for at forbruge og derigennem nærme sig de lokal hegemoniske maskulinitetsideal omhandlende penge. Først viser vi, hvordan de unge mænd bruger berigelseskriminalitet som en ressource til at gøre maskulinitet, hvorefter vi ser det i lyset af deres klasseposition og opvækst i boligområdet. Klassestatus og udsat boligområde virker sammen i en dynamisk proces og gør at de unge mænd ikke betragter skole, uddannelse og job som tilgængelige ressourcer til at opnå maskulinitet samtidig med, at de spejler sig i *de ældre*. Slutteligt viser vi, at køn og klasse i kombination med alder får betydning for at de unge mænd bevæger sig fra fase to til tre i deres kriminelle karriere.

5.2.1 Berigelseskriminalitet: Fordi mænd har frihed og fede biler

I alle faser af de unge mænds kriminelle karrierer er berigelseskriminalitet, som indbrud, tyverier, røverier, og salg af stoffer en vigtig maskulin ressource til at opnå en økonomisk indkomst og gør dem i stand til at forbruge. Berigelse er altså centralt for langt de fleste typer kriminalitet, de unge mænd har begået med undtagelse af vold. Amir fortæller: *"Hash solgte jeg mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag, lørdag fra kl.8 om morgenen, hvorfor gjorde jeg det? Fordi der er penge i det. Jeg kunne lave det, jeg ville."* (Amir). Penge er på forskellig vis en vigtig maskulin ressource for de unge mænd, da det både sikrer maskulin succes gennem en materiel og en symbolsk dimension. Den materielle dimension handler pengeforbrugets brugsværdi, og er dermed en maskulin ressource til at opnå økonomisk uafhængighed/forsørgelse (Habib 2018: 43). Den symbolske dimension handler om pengeforbrugets symboler og signaler, der er en maskulin ressource til at differentierer sig selv i det sociale hierarki (ibid).

Når de unge mænd beskriver deres forhold til penge og forbrug, er det tydeligt, at de tillægger det en brugsværdi. Pengene gør dem i stand til at gøre, hvad de har lyst til, som restaurantbesøg, købe lejlighed og tage på ferie. Som Malik fortæller; *"Du kan alt med penge"* (Malik). Vores empiriske materiale dækker også over mange fortællinger om en dyr livsstil og om penge, der skaffes hurtigt og bruges hurtigt. Amir fortæller om, hvordan det store forbrug også har en symbolsk værdi, der gør dem i stand til at gøre maskulinitet:

"Min lejlighed er der ikke mange der skal se, her skal jeg bare komme ind og have det godt, men når man køber en bil, så snakker man jo om noget andet, så er det jo for at man kan komme ud og vise sig i den. Man går jo ikke ud og lægger 2-300.000 kr for at holde den under blokken. Det gør man jo for at køre rundt. Da jeg købte den, havde jeg ikke kørekort, så jeg købte den bare for at købe den, jeg kørte rundt i den i 3 måneder indtil politiet opdagede det"(Amir)

Amir skelner her mellem varer, der har en reel brugsværdi for ham, og varer, der har en symbolsk værdi og at den dyre bil skal tjene det formål at vise omverden, at han klarer sig godt. Her får Amir forbrug karakter af, hvad den norske sociologi, Thorstein Veblen, betegner for *conspicuous consumption*, der kan oversættes til et prangende forbrug (Olesen og Jensen 2009: 61). Gennem forbrug opnår de unge mænd anerkendelse og status, hvor berigelseskriminalitet gør

de unge mænd i stand til at forbruge på en måde, der differentierer dem i det sociale hierarki (ibid.: 62). De unge mænd bruger berigelseskriminalitet til at opnå maskuline ressourcer i form af penge til økonomisk uafhængighed/forsørgelse og status gennem et prangende forbrug til at nærme sig den lokale hegemoniske maskulinitet.

5.2.2 Et klasseperspektiv: Uddannelse er noget, de andre bruger

De unge mænds anvendelse af berigelseskriminalitet som en maskulin ressource hænger uløseligt sammen med deres klasseposition. Et fokus på denne sammenvævning giver en større forståelse for de komplekse forhold, der har betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander, og dermed en bedre forståelse for bandetilhør som et socialt problem af kønnet karakter. De unge mænds berigelseskriminalitet og deres store orientering mod penge og forbrug som en maskulin ressource kan tolkes som et forsøg på at gøre sig fri af lokalmiljøets socialøkonomiske begrænsninger og den underklasse, de er opvokset i. Fadi fortæller om sin barndom:

“Prøv at forestil dig, min far og mor er begge to på kontanthjælp, de har 6 børn. Hvordan skal de give os gaver allesammen? Vi har aldrig fået gaver, mand. Folk de er jo bange for at lave ballade, jeg var bange for at tabe et glas mælk på bordet.. så fik jeg tæsk.” (Fadi)

Fadi beskriver, hvordan hans barndom har været præget af fattigdom. Det er forskelligt, hvor meget de unge mænd har fortalt om deres økonomiske forhold i familien, men de fortæller om forældre på kontanthjælp, forældre der er eneforsørgere eller forældre i gæld. De unge mænd oplever i deres barn- og ungdom at tilhøre en økonomisk underklasse, hvor penge er en mangelvare. Udtryk som *”det der fik folk til at lære penge at kende herude”* og *”når man normalt ikke har penge”* (Amir) går igen i flere af de unge mænds fortællinger om de økonomiske gevinster, de fik ud af berigelseskriminalitet.

”Det med stofferne, er en fattig mands drøm om at blive hurtig rig”

I de unge mænds fortællinger om kriminelle handlinger relateret til berigelse træder det tydeligt frem, at det giver de unge mænd en følelse af at bryde med de økonomiske begrænsninger. Om sit valg om at sælge stoffer som 14-årig fortæller Ali:

”For at få nogle hurtige penge. Jeg havde brug for et liv, der var lidt bedre end det liv jeg levede. Jeg havde altid en drøm om at komme væk. Lave mange penge, og så komme væk fra det hele. Måske bo ude på en – jeg ved godt, at det lyder lidt plat – men jeg ville gerne bo ude på Strandvejen og have det godt. Komme lidt væk fra det miljø, jeg er opvokset i.

H: Hvad tænker du, at det er for et miljø, du er opvokset i?

A: Det er fattigdom på en måde“(Ali)

Ali ønsker at komme væk boligområdet, som han karakteriserer som et fattigt område, og den livssituation, han befinder sig i. Ali uddyber om sit valg om at sælge stoffer: *”Jeg tror, at det med stofferne, er en fattig mands drøm om at blive hurtig rig. Det tror jeg, at det er”* (Ali). Sammenhængen af underklasseposition og udsat boligområde med et aktivt og tilgængeligt kriminelt gademiljø medfører, at Ali oplever stofsalg som en mulig vej til at gøre sig fri af sin klasseposition.

”Fuck alt det der, der har med skolen at gøre”

For at forstå Ali og de andre unge mænds berigelseskriminalitet, i et kønnet klasseperspektiv, inddrager vi Messerschmidt. Ifølge Messerschmidt (1993) konstruerer mænd deres maskulinitet ud fra deres position i sociale strukturer og dermed deres adgang til magt og ressourcer (ibid: 119). Her er der i enhver given historisk periode “a field of possibilities”, hvor sociale differentieringsformer er medbestemmende for udformningen af det enkelte individs “fields of possibilities” til at gøre maskulinitet (ibid.: 103). De unge mænd deler en fælles fortælling om skole, uddannelse og job som noget, de ikke har været i stand til at tage eller blevet nægtet adgang til og derfor ikke er en tilgængelig ressource til at bevæge sig hen mod de regionale og globale hegemoniske maskulinitetsidealer om økonomisk indkomst, selvforsørgelse, selvstændighed og økonomisk velstand (ibid.). Ali fortæller, at han begyndte at sælge stoffer efter, at han blev erklæret uegnet til gymnasiet:

”Min drøm var at komme på gymnasiet. Da jeg fik af vide i min afgangseksamen, at det ikke var muligt, så begyndte det bare at gå ned af bakke. Så tænkte jeg fuck alt det der, der har med skolen at gøre. Jeg vil ikke have noget med det at gøre.” (Ali).

Ali oplever skolen som en utilgængelig vej til fremtidig forsørgelse, hvilket vi blandt andet tolker som en følge af hans klasseposition og deraf mangel på den kulturelle kapital, der skal til for at opnå succes i uddannelsessystemet (Gilliam 2015). Endvidere forklarer Ali, at han ikke kunne finde arbejde: *“Jeg prøvede, men jeg var opgivende, fordi jeg måske var ude og aflevere 50 ansøgninger og ingen af dem gad at tage imod mig”* (Ali). Det er ikke utænkeligt, at Ali oplever, at hans fremmedklingende navn og adresse i boligområdet, bliver en etnisk identitetsmarkør behæftet med stigmatisering. Det kan derfor også være en fortælling om diskrimination på arbejdsmarkedet. Samtidig kan der også være tale om manglende kvalifikationer på grund af klasseforhold eller mangel på netværk, som følge af at bo i boligområdet, hvor en stor andel af beboerne er uden for arbejdsmarkedet. Som Yunus fortæller om aldrig at have haft et ungdoms-job: *“Jeg kendte jo kun nogle gode pushere, og ikke direktørens datter”* (Yunus). Fadi mangler også den kulturelle kapital, der skal til for at begå sig i uddannelsessystemet. I kombination med en adhd-diagnose og ordblindhed sætter det sig igennem til en følelse af, at uddannelse er en umulig vej til forsørgelse og maskulinitet:

“Jeg ville gerne have et job uden uddannelse, men de er svære at få. Jeg skal ikke have job med uddannelse, fordi jeg får ikke en uddannelse. Jeg kan ikke. Jeg er ikke klog sådan skolemæssigt. Jeg kan ikke åbne en bog, så begynder min hjerne at gøre ondt, som om at der er for mange ord i den. For eksempel er det hele på engelsk på mekanikeruddannelsen. Der er altid lige en lille ting” (Fadi)

Fadis følelse af begrænset adgang til arbejdsmarkedet på grund af manglende uddannelse skal også forstås ud fra forandringer i det danske arbejdsmarked, der går mod en mindre efterspørgsmål efter ufaglært arbejdskraft (Petersen 2018b). Kombineres det med hans oplevelse af, at uddannelse ikke er en tilgængelig ressource for ham samt hans opvækst i et udsat boligområde med et tilgængeligt gademiljø, sætter det ham i en position, hvor berigelseskriminalitet er en tilgængelig og “normaliseret” ressource til at opnå maskulin succes (Messerschmidt 1993: 889). Fadi forklarer efterfølgende, at han går ind i bandemiljøet, fordi han har prøvet at gå arbejdes vej, men at det er svært for ham. Han fortæller, at han i sin ungdom er tilknyttet en arbejdsplads som “altnuligmand”. Fadi har svært ved at indordne sig de underordningsforhold, der er på en arbejdsplads, hvor han hurtigt kommer til at opfatte at blive nedværdiget:

”Jeg har ikke noget imod at lære nye mennesker at kende, men jeg hader når nye mennesker skal lære mig noget. Så vil jeg hellere, at det er én mand, der lærer mig noget frem for, at der kommer en ny og skælder mig ud og lærer mig noget på hans måde. Du ved den måde de taler til mig på, det er nedværdigende. Hvis man er ved at lave noget derovre, og så ser man Henrik her sammen med en anden kollega, og de kigger over mod en og så griner, så tænker man ”hvad sagde han, den lille luder, skal jeg gå over og brække hans næse mand?”. Jeg ved ikke hvorfor, men det er nok ens baggrund der gør, at man tænker sådan, for jeg tror da ikke, de snakker om mig. Jeg tror i hvert fald ikke de har sagt noget, der er så groft, at jeg bør gå op og slå dem” (Fadi).

I citatet er det tydeligt, at maskulinitetsidealer om status og magt, hvor det værste scenarie er at tabe ansigt, bliver en hindring for, at Fadi kan indgå på en arbejdsplads. Det er et eksempel på, hvordan forskellige maskulinitetsidealer kan være modsætningsfyldte og konflikterende. Arbejde er et legitimt middel til at opnå forsørgermaskulinitet, men i Fadis tilfælde oplever han, at det konflikterer med maskuline idealer om autonomi (Carlsson 2013: 669). Her er Fadis klasseposition medvirkende til at forstærke oplevelsen af modsætningsfyldte maskulinitetsidealer. Et legitimt arbejde betyder for Fadi, at han indtræder i det konventionelle liv i samfundets arbejderklasseselement – et hverdagsliv med begrænset økonomisk frihed og magt (ibid.: 674). Som en del af arbejderklassen er han i en underordnet position, hvor han oplever, at han mister autonomi i arbejdet som altmuligmand. I stedet drages Fadi mod andre tilgængelige maskuline ressourcer, i dette tilfælde vold, for at korrigerer den sociale underordningsituation, han befinder sig i for at opretholde sin maskuline praksis. Vi tolker Fadis besvær med at afgive noget af sin autonomi og underordne sig andre mænds autoritet som et udtryk for, at Fadi i høj grad er socialiseret ind i boligområdets lokale hegemoniske maskulinitet, hvor det at tabe ansigt og blive nedværdiget er den største trussel mod ens mandighed. Sammenvævningen af klasse, udset boligområde og maskulinitet er udslagsgivende for, at Fadi fortsætter sin kriminelle karriere frem for at indgå i et konventionelt arbejdsliv. Her er det værd at nævne, at individuelle faktorer som emotionelle og sociale vanskeligheder selvfølgelig også spiller en central rolle, hvor niveauet af personlige ressourcer kan være med til at fremme eller hæmme betydningen af interaktionen mellem kategorierne (Larsen & Christensen 2008: 58).

Det er gennemgående for de fem unge mænd, at de oplever at være vokset op som en del af

underklassen, hvor penge har været en mangelvare. Deres forældre har derfor ikke haft mulighed for økonomisk at kunne bidrage til de unge mænds positionering i et ungdomskulturelt felt, der i høj grad bygger på forbrug som en måde at differentiere sig på i det sociale hierarki (Messerschmidt 1993: 102). Samtidig er deres klasseposition medvirkende til, at de oplever skole, uddannelse og job som utilgængelige ressourcer til at opnå maskulin succes. Klasse og udsat boligområde væves ind i hinanden, og er udslagsgivende for, at de unge mænd betragter berigelseskriminalitet som en maskulin ressource til at leve op til de lokale hegemoniske maskulinitetsidealer om penge, frihed og status. Disse processer i kombination med alder er også væsentlige for at forstå udviklingen i de unge mænds kriminelle karriere fra fase to til tre og dermed et skridt længere på vejen ind i bander. Det uddyber vi i det følgende afsnit.

5.2.3 Fra adrenalinrus til arbejdsliv

Vi har vist, at sammenvævningen af klasse og udsat boligområde kan forklare de unge mænds brug af berigelseskriminalitet til at opnå maskulin succes. I følgende afsnit viser vi, at særligt klasse i kombination med alder er udslagsgivende for bevægelsen fra fase to til fase tre i vejen ind i bander. Når de unge mænd bliver ældre, træder aldersspecifikke normer for maskulin succes, som at kunne forsørge sig selv og sin familie, i kraft (Carlsson 2013). Alder forstærker klases betydning for de unge mænds oplevelse af at kunne leve op til aldersbestemte normer om forsørgermaskulinitet. Det får betydning for de unge mænds kønnede handlingsstrategier til at opnå maskulinitet, der også påvirkes af en akkumulation af ulemper i takt med, at den kriminelle karriere udvikles.

Vi har tidligere vist, at de unge mænd i deres teenageår (fase to) udøver en slags risikovillig, synlig dominerende og hård ballademagermaskulinitet gennem alvorlige kriminelle handlinger. Drivkraften bag de kriminelle handlinger er i de unge mænds teenageår orienteret mod at opnå maskulin anerkendelse og status i gademiljøet gennem synlige maskuline markører, som penge og hårdhed. I takt med de unge mænds transition til det *tidlige voksenliv* (fase tre) begynder de i højere grad at abonnere på en forsørgermaskulinitet, der opnås gennem en anden og mere organiseret, systematisk måde at begå kriminalitet på. De tænker i risiko og kriminalitet bliver i højere grad end tidligere betragtet som et arbejde. Da de unge mænd begynder at

lave mere organiseret kriminalitet, er de mellem 16-20 år, de går ikke længere i skole, flere af dem er flyttet hjemmefra og fire ud af fem har siddet i fængsel for røveri. Amir fortæller:

“Når man er 15 år så laver man penge bare for at have dem i dag, bare for at hygge sig. Når man kommer op i alderen 17-18 år, så begynder man med at tænke ‘jeg kan ikke få et normalt arbejde’, jeg skal have penge hver dag. Så må man jo gøre noget, man kan gøre hver dag. Ud og sælge narko hver dag, det er let. Ud og lave et indbrud hver dag, det er let. Man kan ikke lave et røveri hver dag”(Amir)

De unge mænd begynder at specialisere sig i forskellige typer af kriminalitet som indbrud og salg af stoffer. Når de fortæller om den kriminalitet, der blev begået i denne periode, bruger de udtryk som “branche”, “professionelle” og “arbejde”, der er ord, der giver indtryk af rationalitet, velovervejethed og beskæftigelse. Tidligere er kriminaliteten centreret omkring spænding og selve den kriminelle akt, som en del af skabelsen af en hård maskulin ungdomsidentitet. Omkring 18-års alderen begynder kriminaliteten at blive mindre synlig, mere systematisk, organiseret og rettet mod økonomisk gevinst og stabilitet. Som vi tidligere har nævnt, forbinder de unge mænd penge med frihed allerede i deres teenageår og mangel på penge opleves som ufrihed. I fase tre forsøger de stadig at opretholde deres dyre livsstil, men hvor de tidligere i deres identitetsprojekt trækker på en synlig og risikovillig maskulinitet, trækker de nu på andre mere aldersbestemte normer for maskulinitet. Deres maskulinitetsprojekt foregår nu i højere grad gennem sikringen af økonomisk uafhængighed, hvor de i højere grad abonnerer på en risikobevist forsørgermaskulinitet. Det kommer for eksempel til udtryk, da Amir beskriver, hvordan drivkraften i hans *tidlige voksenliv* har været at sørge for hans familie økonomisk:

“Da jeg fik fjernet den gæld fra min far over på mig, der kunne han slappe lidt af, men til gengæld så skulle jeg have skrabet lidt flere penge sammen .. og det fik jeg gjort. Jeg fik betalt i hvert fald de første 200.000. Det var automatisk. Der skal jo være et firma, jeg kan jo ikke bare sende familien på kontanthjælp” (Amir)

Som ældste søn i familien føler Amir et ansvar for at forsørge familien, så de ikke ender på kontanthjælp. Det viser, hvordan aldersbestemte kulturelle normer om en forsørgermaskulinitet er udslagsgivende for, at Amir begynder at begå mere systematisk og organiseret kriminalitet,

der i sidste ende gør ham i stand til at afdrage hans fars gæld på 1,3 mio. kr. Det er fælles på tværs af flere af de unge mænds fortællinger, at de bliver mere optagede af 'at have styr på sit liv' og at kunne forsørge enten sig selv og/eller deres familie end at skabe spænding og lave sjov og ballade.

Denne kønnede proces skal også ses i lyset af akkumulering af ulemper. De unge mænds tidlige kriminelle debut og manglende succes i skolen begrænser deres adgang til samfundsmæssige institutioner og dermed deres mulighed for at opnå maskulin succes herigennem (Carlsson 2013: 666). Deres fængselsophold bidrager ligeledes til akkumuleringen af ulemper, da det forringer deres allerede svage bånd til det omgivende samfund og bidrager i stedet til en styrkelse af deres bånd til det kriminelle miljø. Fængslet bliver en arena for de unge mænd - en slags "*kriminell højskole*", som Yunus betegner det - til at lære nye metoder til at begå mere organiseret og specialiseret kriminalitet. Det udvider deres kriminelle netværk, der medfører, at deres liv i endnu højere grad bliver karakteriseret ved marginaliseret position i forhold til det øvrige samfund (ibid.). De unge mænds transition til voksenlivet kan dermed på én og samme gang både forme og blive formet af deres kriminelle adfærd og kønnede strategier til at opnå maskulinitet.

Sammenvævningen af klasse, alder og akkumulation af ulemper får betydning for bevægelsen fra fase to til tre i de unge mænds kriminelle karriere og dermed for deres vej ind i bander. Maskulinitet ændrer betydning i takt med, at de unge mænds alder stiger, og sætter sig igennem ved at de i højere grad end tidligere abonnerer på en forsørgermaskulinitet. Den specialiserede og organiserede kriminalitet bliver en kønnet strategi til at opnå maskulinitet i perioder af deres liv, hvor deres autonomi, kontrol og økonomisk uafhængighed ellers ville være et problem at opretholde, fordi de ikke fortsat i uddannelsessystemet og har svært ved at indgå på en arbejdsplads (Carlsson 2013: 674). Det viser, hvordan maskulinitet skabes i skæringsfeltet mellem alder og forskelsskabende kategorier som klasse.

Det er centralt at nævne, at kombinationen af de unge mænds klasseposition og alder ikke kun har en forklaringskraft i forhold til bevægelsen mellem fase to og tre. Klasse spiller som nævnt også sammen med de unges fascination af de ældre, og har dermed også betydning for starten af deres kriminelle karriere, ligesom flere af unge mænd fortæller om, at økonomiske fordele

ved at være bandemedlemmer. Eksempelvis yder banden økonomisk støtte til familiemedlemmer, hvis de ryger i fængsel. Bandetilhørsforhold medvirker derfor til økonomisk stabilitet og til, at de unge mænd kan opretholde deres forsørgermaskulinitet, hvis de ryger i fængsel.

5.2.4 Opsamling

I ovenstående afsnit har vi vist, at sammenvævningen af klasse, udsat boligområde og alder får betydning for de unge mænds kønnede strategier til at opnå maskulin succes gennem berigelseskriminalitet. De unge mænds klasseposition gør at de oplever både uddannelse og job som utilgængelige ressourcer til maskulinitet. I stedet forsøger de at forlade deres klasseposition gennem berigelseskriminalitet, der skaber adgang til maskuline ressourcer i form af penge, magt og status. Intersektionen mellem klasse og maskulinitet er på den måde både forankret i struktur og i identitet. Derudover har vi vist, at sammenvævningen af klasse i kombination med aldersbestemte normer om en forsørgermaskulinitet og akkumulerede ulemper påvirker de kønnede processer, der er medvirkende til at de unge mænd bevæger sig fra fase to til tre i deres kriminelle karriere. De unge mænds oplevelse af de samfundsmæssige institutioner og deres mulighed for at bruge dem til deres transition til voksenlivet er betinget af deres placering i sociale ulighedsstrukturer baseret på klasse. I det følgende afsnit viser vi at sammenvævningen af de unge mænds position som mænd med etnisk minoritetsbaggrund fra underklassen opvokset i et udsat boligområde får betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander.

5.3 Etnicitet: “Respekten den får de først, når de knocker den anden i gulvet”

I følgende afsnit viser vi, at de unge mænds sidste skridt på vejen ind i bander er motiveret af en søgen efter tryghed, fællesskab, magt og anerkendelse. Bandemiljøet tilbyder en tilgængelig arena af muligheder for, at de unge mænd kan akkumulere ressourcer til at gøre maskulinitet på trods af deres position som etnisk andetgjorte underklasse mænd fra et udsat boligområde. Vi fokuserer på betydningen af de unge mænds brug af vold som en maskulin ressource, hvor vi inddrager etnicitet som social differentieringsform. De analytiske betragtninger om etnicitet

væves sammen med vores foregående pointer om betydningen af udsat boligområde og klasse for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander.

5.3.1 Vold: Fordi... magt!

I stort set alle faser af de unge mænds kriminelle karriere træder vold tydeligt frem som en vigtig maskulin ressource for de unge mænd. Vold forekommer i de unge mænds liv både i forbindelse med andre typer kriminalitet, i forbindelse med individuelle og/eller grupperelaterede personlige konflikter og som en decideret strategi til at opnå status i gademiljøet. Malik fortæller:

“Det var lige meget, hvad folk sagde, jeg reagerede på samme måde. Det var voldsomt. Det var med våben. Ligemeget hvad jeg kunne komme i nærheden af, så brugte jeg det. Og det er også det der gjorde, at jeg fik det navn, jeg gjorde og havde den status, jeg havde i hele byen.” (Malik)

Malik giver udtryk for, at voldsomme reaktioner med vold er hans middel til at opnå status og magt i gademiljøet. Som tidligere nævnt er status en tværgående markør for maskulinitet. Det skyldes, at status i forskellige arenaer er en ressource til at opnå maskulinitet, og maskulinitet succes kan være en ressource til at opnå status. Status og magt kan ved hjælp af Sandbergs (2008) begreb *gadekapital* forstås som en kapitalform, der kan akkumuleres over tid gennem vold. Ifølge Sandberg kan voldelige præstationer i gademiljøer forstås som et middel til en slags kulturel kapital (ibid.: 156). Med begrebet *gadekapital* kan vi forstå de unge mænds voldspræstationer og generel voldelig adfærd i gademiljøet som en måde at akkumulere magt på over tid, fordi hierarkier i gademiljøet organiseres ud fra voldelige præstationer (ibid.:160).

Vold er ikke kun et middel til at opnå mere magt og status, men kan også være en arena for at tabe magt og status. Det kommer til udtryk, når Fadi siger: *“Vi kan ikke løse konflikter ved at snakke. Det er bare sådan, det er i de ghettoer, vi kommer fra. Folk ville grine af mig, hvis jeg stillede mig i midten”* (Fadi). På tværs af de unge mænds fortællinger er det tydeligt, at det er en kilde til latterliggørelse og tab af maskulinitet i gademiljøet, hvis man afstår fra at bruge vold til at løse en konflikt. Hvis de unge mænd afstår fra at bruge vold lader de andre nedgøre dem, afgiver magt og skaber en mulighed for at andre mænd kan sætte spørgsmål ved deres køn,

fordi mænd "løser konflikter med vold og kvinder med ord" (Amir). Brugen af vold er altså også en oplagt ressource til at distancere sig fra femininitet. For de unge mænd er vold stort set altid både et middel til ikke at tabe ansigt og til opnå øget status, anerkendelse og magt i boligområdets gademiljø. I det følgende afsnit bruger vi Messerschmidts teori til at belyse, hvordan de unge mænds brug af vold som en maskulin ressource skal forstås i samspil med deres position som etniske minoritetsmænd.

5.3.2 Et etnicitetsperspektiv: Frygt og magt er vel også en slags anerkendelse

Ifølge Messerschmidt (1993) benyttes gadevold af mænd som en tilgængelig ressource til at gøre maskulinitet, når de har en følelse af manglende anerkendelse og udelukkelse fra andre arenaer i samfundet til at gøre deres køn (ibid.: 92). For at forstå de unge mænds brug af vold som en maskulin ressource og den betydning, det har for deres vej ind i bander, er det derfor nødvendigt at fremhæve deres fortællinger om deres møde med andre arenaer i samfundet skolen og mulige arbejdspladser. Som tidligere nævnt ser de unge mænd ikke hverken skolen eller arbejde, som en tilgængelig ressource til at skabe en økonomisk indkomst og derigennem opnå maskulinitet. Med de unge mænds sociale position, som unge minoritetsetniske underklasse mænd fra et udsat boligområde tilhører de, hvad Messerschmidt beskriver som den gruppe af drenge, hvor der er mindst sandsynlighed for at opfatte en sammenhæng mellem skolen og erhvervsmæssig succes i fremtiden (ibid.:104). De unge mænd betragter i stedet skolen som uvedkommende og irrelevant, og som en hindring frem for et middel til i fremtiden at bevæge sig tættere på regionale og globale hegemoniske maskulinitetsidealer centreret omkring selvstændighed, uafhængighed og den magt, en mand kan opnå gennem succes på arbejdsmarkedet (Connell og Messerschmidt 2005: 851) Opfattelsen af skolens irrelevans træder tydeligt frem i Maliks beskrivelser af sin skolegang og relation til lærerne:

H: Var der ikke nogen af lærerne du havde et godt forhold til?

M: Nej.. det var der ikke.

H: Var det fordi du ikke kunne lide dem eller fordi de ikke kunne lide dig?

M: Begge dele. Jeg var jo en ballademager, jeg var irriterende. Jeg var den der altid larmede i klassen. Den der kaster med ting og sager. Jeg blev altid smidt ud. (...) Dengang kunne jeg ikke give nogen ret i, at en uddannelse var god at have eller at skolen var godt at følge med

i. Det var langt væk fra min verden af dengang, så når en lærer kom og fortalte mig de her ting, så var det bare .. det røg ind af det ene øre og ud af det andet. Når vi havde en opgave i skolen, hvor vi skulle forklare, hvad vi gerne ville være, så var jeg altid den der sagde: “Jeg vil gerne være kriminel”, ikke?” (Malik)

I citatet kobler Malik sin position som ballademager i skolen til hans manglende forståelse af skolen som en kilde til fremtidig succes. I stedet modsætter Malik sig lærerens autoritet ved for eksempel “at kaste med ting og sager” og koncentrerer sig i stedet om at skabe en hård maskulinitet og et billede af sig selv som en fremtidig hardcore kriminel. Det er et gennemgående tema, at de unge mænd definerer deres maskulinitet i opposition til skolen og lærernes autoritet og i den proces indtager en position som skolens ballademagere. Fadi forklarer:

H: Hvordan får man anerkendelse som dreng i skolen?

F: Du skal i hvert fald ikke være god til at læse.

H: Det skal man ikke?

F: Nej det er ikke det, du får anerkendelse for. Ikke i skolen.

H: Hvad får du så anerkendelse for?

F: At være ham den sjove. Ham der altid laver ballade. Ham der hvor læreren bliver helt rød i hovedet, når han skælder dig ud. Det var jeg dengang.” (Fadi).

I citatet fremgår det, at Fadi opgiver at leve op til skolens anerkendelsessystem, hvor der lægges vægt på egenskaber som at være vidende, begavet og velformuleret (Gilliam 2015). I stedet koncentrerer han sig om at få status blandt de andre elever. Igennem de unges fortællinger træder det tydeligt frem, at de gennem deres skolegang udviser en villighed til at bruge vold og fysisk styrke til både at løse konflikter elever imellem og modsætte sig lærerens krav om autoritet. Med en bevidsthed om de ikke kan opnå maskulin succes gennem skolen og uddannelsessystemet konstruerer de unge mænd i stedet en modstandsmaskulinitet. Denne modstandsmaskulinitet er centreret omkring den del af de hegemoniske maskulinitetsidealer, der er tilgængelige som fysisk styrke og kropslig kapital, som de kan udtrykke ved at indtage en ballademagerrolle. Ved brug af Messerschmidts (1993) teoretiske pointer, kan vi forstå de unges anstrengte forhold til deres lærere som et udtryk for, at de ser lærerens rolle som en autoritet som krænkende for deres maskuline ret til autonomi og kontrol, fordi skolen netop

ses som en hindring for, at de kan opnå hegemonisk maskulinitet på legitim vis (ibid.: 104). I stedet vender de sig mod de maskuline ressourcer, de oplever tilgængelige i boligområdets gademiljø. Med brug af antropolog Laura Gilliams (2015) teori om anden etniske minoritetsdrengene bliver det muligt at forstå, hvordan skolen er med til at forstærke denne proces.

Gilliam (2015) peger i sin undersøgelse på, at etniske minoritetsdrengene er særligt udsatte for at påtage sig en ballademageridentitet i folkeskolen. Undersøgelsen illustrerer en ond cirkel, hvor negative forventninger fra lærere omkring sociale problemer i familien, adfærdsproblemer, manglende faglige og sociale kompetencer og sociale krav om hård maskulinitet fra de udsatte boligområder forstærker hinanden (ibid.: 364). Det medfører, at drengene finder en alternativ status i modkulturens hårde maskulinitet, og at de havner i opposition til skolen (ibid.: 358). I Alis fortælling om sin skolegang træder det frem, at han oplever at blive behandlet anderledes end "danskerne":

"Dengang jeg gik i den der fucking folkeskole... den eneste sorte person, der gik i min klasse, det var mig. Alle andre de var fucking danskere. De havde det så godt... jeg var altid det sorte får i den der fucking klasse. Jeg blev altid peget på hver gang, der skete et eller andet, så var det mig. Hver gang, der var gået noget galt, så var det min skyld. Det var sådan, jeg følte det" (Ali).

Ali oplever at være blevet irettesat og skældt ud, for ting, han ikke har gjort, og oplever, at det skyldes hans position som "sort person". Ali har givetvis deltaget i ballade i klassen, men den etnisk/racialiserede kategori, som Ali tilhører, kan også have erhvervet sig en række negative konnotationer, der påvirker mødet mellem Ali og hans lærere og medfører, at de møder ham med en hårdere disciplin (Gilliam 2015: 359). Ali uddyber relationen til sine lærere:

"Jeg har haft masser af sammenstød med de lærere, fordi... jeg har oplevet en lærer, der har sagt til mig: "Du bliver ikke til en skid". Du bliver en fucking gaderøver eller narkohandler.

H: De har ikke haft meget tiltro til dig så?

A: Overhovedet ikke. Når de siger sådan noget til en 12-årig dreng, så sætter det masser af had og aggressioner i ens hoved. Forstår du? Selvom man bare prøver at gøre alt for at bevise, at de tager fejl. Nogle gange ender de med at skulle have ret." (Ali)

I citatet fremgår det, hvordan Ali beskriver, at stemplingen fra lærerne bliver en selvopfyldende profeti og altså, hvordan Ali internaliserer de negative forventninger fra lærerne. Køn og etnicitet væves sammen og smelter sammen med forståelser af magt og ulighed, hvilket kommer til udtryk i Alis oplevelse af at blive behandlet anderledes på grund af sin position som etnisk minoritetsdreng. For de unge mænd repræsenterer lærerne, og skolen i sin helhed, majoriteten, og de unge mænds oplevelser i skolen er med til at forstærke deres følelser af "dem" og "os". Deres oplevelser af andethed er knyttet til kombinationen af forskellige kategorier i en bestemt samfundsmæssig kontekst, og det får betydning for, at de vender sig mod gademiljøet, hvor de i højere grad anerkendes for de maskuline ressourcer, de har til rådighed til at gøre deres køn.

Amir er som den eneste af de fem unge mænd blevet erklæret egnet til gymnasiet. I sin fortælling om, hvorfor han valgte at droppe ud af HHX, træder følelsen af andethed også frem:

"Det er igen det der med at møde nye mennesker. Helt ærligt, så hver gang jeg går nye steder, så føler jeg, at folk kigger skævt på mig, og så føler jeg mig ikke velkommen, og så kan jeg ikke lide at være der. Eller hvis jeg går rundt et sted, hvor jeg skal sidde med 40 mennesker, og jeg er helt alene, og jeg skal blive ved med det, så kan jeg heller ikke lide at være der. Jeg ved det ikke. Jeg tror bare, at det er sådan nogle småting, altså hvordan man har det indvendig, og hvad du føler" (Amir).

Amir fortæller, at han har en oplevelse af, at folk kigger skævt til ham, og at det medfører, at han føler sig usikker så snart, han bevæger sig uden for boligområdet og skal indgå i andre kontekster. Vi tolker det som om, at Amir oplever denne andetgørelse på grund af sin etnicitet. De unge mænd har generelt en oplevelse af, at deres etnicitet er forbundet med noget negativt i Danmark, og det er en oplevelse, der knytter sig til flere niveauer. Både i hverdagsinteraktioner og på mesoniveau, i for eksempel skolen, i deres kontakt med politiet, eller i forhold til ansøgninger, hvor de unge mænd oplever at blive afvist på baggrund af deres etniske minoritetsposition og bopæl i boligområdet. På makroniveau henviser de unge mænd til politisk

lovgivning som bandepakker og ghettopakker, politiske udtalelser og mediernes dækning af udsatte boligområder. I tillæg til sin forklaring omkring lærernes negative forventninger, forklarer Ali:

“De fleste drenge, der bor ude i ghettoerne, de har jo fået fortalt af folk rundt omkring dem, og det de ser i TV, at de ikke bliver til noget. At de aldrig vil blive til noget, og så tænker de, at hvis jeg gør det her og det her, så vil jeg muligvis få det her liv” (Ali)

Ali oplever at medierne er med til at skabe de negative forventninger til etniske minoritetsdrenge bosat i udsatte boligområder om, at de ikke kan gennemføre en uddannelse. Forventninger, der ifølge Ali, internaliseres, og som desuden også er vævet ind i betydningen af at tilhøre en lav socioøkonomisk klasse. Ligeledes forklarer Yunus, at den forhenværende statsminister, Lars Løkke's omtale af udsatte boligområder som ”mørke pletter på landkortet” ”*sætter sig i én og får én til at føle, at man ikke er en del af landet, når det kommer fra selve landets leder*” (Yunus). Følelsen af andetgørelse og fiasko hænger for Ali og Yunus uløseligt sammen med de sociale differentieringsformer køn, etnicitet, klasse og boligområde, der knytter sig til forhold på både mikro, meso og makroniveau. Det er således på flere niveauer, både politisk, i medierne og i hverdagsinteraktioner, at kategorierne får betydning for de unge mænds oplevelse af muligheder for at udøve deres maskulinitet.

Etnicitet, køn, klasse og boligområde hænger uløseligt sammen med de unge mænds oplevelser af manglende maskuline succeser og anerkendelse, som de i stedet finder gennem alternative anerkendelsesarenaer i form af boligområdets gademiljøet. Her er vold en tilgængelig ressource for de unge mænd til at opnå maskulin status og anerkendelse. I det næste afsnit viser vi, at bandemiljøer tilbyder en arena, der giver øget mulighed for at akkumulere magt og status og for at opnå maskulin succes netop særligt gennem vold.

5.3.3 Fra marginalisering til modstand og magt

I det foregående afsnit har vi vist, at vold er en tilgængelig og rationel ressource til magt, status og maskulinitet for de unge mænd på grund af deres position som unge underklasse minoritetsetniske mænd. I følgende afsnit viser vi, at særligt etnicitet i kombination med

akkumulering af ulemper er udslagsgivende for bevægelsen fra fase tre, organiseret kriminalitet til fase fire, hvor de unge mænd træder ind i bandemiljøet.

De unges mænds valg om at avancere i gademiljøet kan forstås ud fra deres oplevelse af andetgørelse i, hvad der kan kaldes en slags permanent modborgerskab, der forstærkes over tid som en følge af de unges mænds akkumulation af ulemper. Modborgerskabsfortællingen kan være særligt til stede i kriminelle grupper i udsatte boligområder, hvor unge minoritetsetniske mænd uden uddannelse bekræfter hinanden i at deres intersektionelle position udgør en uovervindelig barriere for at kunne blive en anerkendt medborger og dømmer dem til et kriminelt liv (Soei 2018: 29). Denne modborgerskabsfortælling er præget af sociale overdrivelser, der efterlader dem med en forvrænget virkelighedsopfattelse af, at de fleste unge mænd fra udsatte boligområder er kriminelle, selvom dette ikke er tilfældet. Denne modborgerskabsfortælling har rod i oplevelsen af strukturelle uligheder blandt andet manglende anerkendelse i skolesystemet. Akkumulationen af ulemper forstærker denne følelse af modborgerskab, fordi de unge mænd i takt med udviklingen i deres kriminelle karriere bevæger sig længere væk fra muligheden for at opnå maskuline ressourcer og medborgerskab gennem samfundets institutionelle settings. Kombinationen af oplevet ulighed og akkumulationen af ulemper med anerkendelse, maskulin succes og fællesskab omkring modborgerskabet i det kriminelle miljø øger de unges mænds incitament for tænke, at de mere eller mindre permanent bør satse på en kriminell karriere og derfor ligeså vel kan udvide deres kriminelle handlinger (ibid.).

Vold er en kønnet strategi til at opnå maskulin succes, magt, status og respekt blandt andre mænd i gademiljøet. De unge mænd må tage del i voldelige konfrontationer eller konflikter for at kunne demonstrere deres kapacitet til vold og dermed opnå maskuline ressourcer. Som Malik fortæller:

“Det er jo en form for konkurrence, og sådan er det indtil dagen i dag, du ved, blandt kriminelle, ikke. Hvem kan gøre de mest vanvittige ting, ikke? (...) Dem der når længst op, det er jo dem der har mest respekt og magt på gaden. Det er også derfor man kæmper så meget og er i konflikter sammen og skyder hinanden ned, jamen det er fordi man gerne vil vise ‘du kan ikke fucke med mig.’ (Malik).

Malik fortæller i citatet, hvordan voldelige konfrontationer for at opnå magt i gademiljøet involverer en form for intern konkurrence. Ved hjælp af Messerschmidt (1993) kan vi forstå disse voldelige konfrontationer, som strategier til at opnå maskulin succes. For at kunne lykkes med det, er det nødvendigt med tilgængelige arenaer for voldelige konfrontationer (ibid.: 111). Bandemiljøer er sådanne tilgængelige arenaer 1) fordi de forsyner de unge mænd med en arena, hvor de kan bevise sig selv overfor andre mænd, 2) fordi bandemiljøer ofte er knyttet til specifikke afgrænsede geografiske områder, som fungerer som grænser mellem grupperinger og dermed en kilde til konflikt med andre grupperinger omhandlende kontrollen over specifikke områder, 3) Når en rivaliserende gruppering udfordrer, så kan konflikten bruges som 'trædesten' til at stige i hierarkiet i gademiljøet, fordi der er større status i at være i voldelig konflikt med en farlig modstander (ibid.). Amir fortæller:

“Det der med at vi sloges en del i folkeskolen, og det der med at være maskulin, og hvem der er stærkest. Så finder vi ud af, hvem der er stærkest der, og så er det, hvem der er stærkest i området, og så er det lige pludselig, hvem der er stærkest i Danmark, og så ryger man ind i bander” (Amir)

Amir fortæller, hvordan bandemiljøer er sidste stop i kampen for at blive den stærkeste og mest magtfulde. Vi kan altså forstå de unge mænds udvikling fra organiseret kriminalitet som motiveret af, at de gennem bandetilhør får mulighed for at opnå større succes i gademiljøet, hvor status repræsenteres og defineres ud fra evnen til begå sig i voldelige konfrontationer. Bandemiljøer forsyner dem med arenaer, hvor der er større mulighed for at demonstrere dominans over andre gennem konfrontationer i andre mænds nærvær. Det skaber mulighed for at opnå større status og magt samt placere sig tættere på de lokale hegemoniske maskulinitetsidealer end det er muligt uden for bandemiljøerne.

Status, magt og maskulinitet hænger uløseligt sammen i alle fire faser af de unge mænds kriminelle karriere, men ressourcerne til at opnå det forandrer sig og akkumuleres over tid. Det skyldes, at de unge mænd underlægges aldersbestemte normer for maskulinitet og fordi de får adgang til nye arenaer i takt med deres avancering i det kriminelle miljø. Derudover får særligt akkumulationen af ulemper den betydning, at de bevæger sig længere fra muligheden for at opnå maskuline ressourcer i samfunds legitime institutioner. Det får den betydning, at deres

kriminelle karriere og maskulinitet udvikler sig simultant og gensidigt er med til at bidrage til hinandens eksistens. De unge mænd opnå over tid magt og maskulinitet ved først at være modig, hvorefter magt og maskulinitet akkumuleres gennem berigelseskriminalitet ved at have flest penge, indtil alle i gruppen har så mange penge, at voldelige præstationer er den ressource, der er lettest tilgængelig til at differentiere sig overfor andre og akkumulere magt og maskulinitet. Bandemiljøer tilbyder til dette formål en tilgængelig arena til at demonstrere kapacitet til vold og opnå magt og maskulinitet.

5.3.4 Opsamling

I det ovenstående afsnit har vi vist, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander også knytter sig til de unge mænds position som etniske minoritetsetniske mænd. Vi har vist, hvordan forhold på både mikro-, meso- og makroniveau skaber en følelse af andetgørelse og mangel på anerkendelse blandt de unge mænd. Denne oplevelse betyder, at de unge mænd bruger vold som en kønnet strategi til at opnå maskulin succes, magt, status og anerkendelse blandt andre mænd i gademiljøet. Derudover har vi vist, at de unge mænd oplever, at de dømt til et kriminelt liv på grund af betydningen af sammenvævningen af deres sociale positioner. Det viser sig i en form for permanent modborgerskab, hvor de oplever ikke at kunne opnå maskulin succes andre steder end i det kriminelle miljø. Bandemiljøet tilbyder her en arena for de unge mænd til at akkumulere magt og status, der gør det muligt for dem i endnu højere grad at nærme sig den lokale hegemoniske idealer for maskulinitet.

5.4 Opsamling: Protest maskulinitet - en kønnet vej ind i bander

I analysen har vi overordnet vist, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander er en simultan og gensidig dynamik, der er rammesat af det komplekse samspil mellem sociale differentieringsformer.

Gennem analysens tre dele har vi vist, at vi kan forstå henholdsvis udsat boligområde, klasse og etnicitet som sociale differentieringsformer, der strukturer adgang til bestemte maskuline

ressourcer. I slutningen af hvert afsnit har inddraget alder og begrebet akkumulerede ulemper, og vist, at de unge mænds maskulinitet og kriminalitet udvikler sig gensidigt og simultant til vejen ind i bander. Analysens første del har vist, at de unge mænds opvækst i et udsat boligområde har betydning for relationen mellem maskulinitet og begyndelsen på deres kriminelle karriere i kraft af de karakteristika, der knytter sig til boligområdet. På grund af manglende signifikante andre voksne og manglende forældreopsyn bliver det muligt for de unge mænd at etablere en relation til *de ældre*, hvor de internaliserer kriminel adfærd som en tilgængelig ressource til at opnå maskulinitet. De unge mænds kriminalitet og maskulinitet udvikler sig derfra simultant, da nye ressourcer og arenaer bliver tilgængelige og de begynder at begå mere alvorlig kriminalitet.

I analysens anden del har vi vist, at berigelseskriminalitet er en maskulin ressource for de unge mænd i kraft af sammenvævningen af klasse og udsat boligområde, fordi særligt deres klasseposition betyder, at de oplever både uddannelse og job som utilgængelige ressourcer til maskulinitet. Derudover har vi vist, at aldersbestemte normer om en forsørgermaskulinitet kombineret med klasse og akkumulerede ulemper er medvirkende til, at de unge mænd bevæger sig fra fase to til tre i deres kriminelle karriere og skridtet videre på vejen ind i bander.

I analysens tredje og sidste del har vi argumenteret for, at vold er en maskulin ressource for de unge mænd i kraft af sammenvævningen af klasse, udsat boligområde og særligt etnicitet. Følelsen af udelukkelsen fra arenaer til at gøre deres køn som følge af deres klasseposition forstærkes af deres etnicitet, der kommer til udtryk gennem en oplevelse af andetgørelse og manglende anerkendelse på flere niveauer. Vi også har vist, at bandemiljøet er en arena, hvor oplevelsen af andetgjorthed kan omsættes til slags permanent modborgerskab og give øget magt og maskulinitet.

Vi har i analysen argumenteret for, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander skal forstås som en en kønnet gensidig og dynamisk proces struktureret af de ressourcer, de unge mænd har oplevet tilgængelige i deres position som unge minoritetsetniske mænd fra underklassen bosat i et udsat boligområde. Vi kan med Connells (1995) begreb kalde de unge mænds maskulinitet for en protestmaskulinitet, fordi de bruger kriminalitet som en ressource til at opnå lokal hegemonisk maskulinitet. Relationen mellem maskulinitet og kriminalitet kan

forstås med protestmaskuliniteten, fordi denne er en kønnet strategi til at opnå maskulinitet, når de har begrænset adgang til andre ressourcer i samfundet. Det manifesterer sig i sidste ende som et overdrevet magtkrav, som udøves gennem vold i bandemiljøet.

5.5 Afsluttende intersektionelle refleksioner: Protest maskulinitet eller kønnet marginalisering?

I det følgende gør vi nogle afsluttende intersektionelle refleksioner over samspillet mellem de forskellige analytiske indsigter i analysens forskellige dele samt over sammenhængen mellem analytiske pointer på mikro-, meso- og makroniveauer.

Klasse, etnicitet, boligområde, køn og alder har alle i samspillet med hinanden betydning for, hvem de unge mænd har som forbilleder, deres oplevelse af uddannelse og job som utilgængelige ressourcer til økonomisk uafhængighed og for deres oplevelse af andetgørelse. Deres valg af forbilleder sker for eksempel på baggrund af, at de kan spejle sig i *de ældre*, fordi de har samme intersektionelle udgangspunkter, mens deres oplevelse af uddannelse som en utilgængelig ressource ikke kun er påvirket af klasseposition og forstærket af etnicitet, men også hænger sammen med deres opvækst i et udsat boligområde, hvor de har *de ældre* som forbilleder. Det er det intersektionelle blik på det komplekse samspil mellem kategorierne, der gør os i stand til at forstå, hvordan kategorierne får betydning i kraft af hinanden og får betydning for relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander.

5.5.1 Mænd i top og bund - kønnede sociale problemer

Det ikke-additive princip i den intersektionelle tilgang er det der gør os i stand til at forstå, hvorfor vejen ind i bander er et kønnet socialt problem. Det gør os i stand til at have blik for, hvordan mandekønnet, der ellers betragtes som en privilegeret position, undergraves af klasse, mens etnicitet og opvækst i et udsat boligområde er med til at forstærke de sociale marginaliseringsprocesser (Jensen og Christensen 2011: 83). Flere sociologiske forskere betegner mænd som det ekstreme og polariserede køn, da mænd er overrepræsenteret blandt samfundets mest magtfulde og i samfundets bund blandt de mest marginaliserede og udstødte (Christensen

2019: 26). Connell og Messerschmidts teorier hjælper os derefter med forstå, at de unge mænds vej ind i bander er en adfærdsmæssig respons til at opnå maskulin succes på trods af deres livsvilkår.

5.5.2 Lokal eller regional succes

Vi har vist i analysen, at der i de unge mænds fortællinger kan identificeres en oplevelse af andetgørelse på mikro- meso- og makroniveau, der særligt knytter sig til deres etniske minoritetsbaggrund. Denne andetgjorte position, de unge mænd befinder sig i, er på den ene side et hårdt livsvilkår, men på den anden side er det også en position, som de kan handle ud fra (Jensen 2007: 59). De unge mænd mangler ressourcer til at gøre regional hegemonisk maskulinitet og deres maskulinitet kan med Connells (1995) begreb betragtes som en marginaliseret maskulinitet (ibid.:79). Når de unge mænds placering i sociale strukturer begrænser deres adgang til maskuline ressourcer såsom kontrol og magt gennem institutionelle kanaler i det omkringliggende samfund, som for eksempel skole, uddannelse og arbejdsmarkedet, kan protestmaskulinitet ses som deres kønnede strategi til at opnå maskulinitet (Messerschmidt 1993: 92).

Det kriminelle miljø og bandemiljøet tilbyder sig som en tilgængelig arena for de unge, hvor de kan handle ud fra deres sociale position forment strukturelle og akkumulerede ulemper. I bandemiljøet kan de unge mænd opnå kontrol, magt, status og anerkendelse, som også er de maskuline ressourcer, de har oplevet utilgængelig i samfundets andre institutioner. Når de unge mænd gør deres maskulinitet gennem kriminalitet, så betragtes de udefra som marginaliserede og langt fra idealerne om en regional hegemonisk maskulinitet. Vi kan med vores analyse se, at den lokale hegemoniske maskulinitet, opnået gennem kriminalitet og bandetilhør, omvendt bliver betragtet som hegemonisk og bestræbelsesværdig i gademiljøet i den lokale kontekst i boligområdet (Christensen og Larsen 2008: 56). De unge mænd opnår mere og mere anerkendelse og magt og dermed maskulinitet i gademiljøet jo længere ind i det kriminelle miljø, de bevæger sig. Denne proces medfører samtidig, at de bevæger sig længere og længere væk fra muligheden for at få adgang til anerkendelse og regional hegemonisk maskulinitet i det omkringliggende samfund jævnfør begrebet om akkumulation af ulemper. Sat på spidsen, så er de unge mænd en del af to arenaer for maskulinitet. De oplever, at deres intersektionelle position udgør en barriere for at opnå regional hegemonisk maskulinitet i samfundet generelt. Dertil kommer det,

at hvis de unge mænd afviser kriminalitet som en maskulin ressource til at leve op til de lokale hegemoniske maskulinitetsidealer i gademiljøet, vil deres maskulinitet også være karakteriseret som marginaliseret i den lokale kontekst. De står altså i en position, hvor de enten kan have lokal hegemonisk maskulinitet gennem kriminalitet i lokalområdet og marginaliseret maskulinitet regionalt, eller en marginaliseret maskulinitet både lokalt og regionalt, hvis de ikke bruger kriminalitet som en maskulin ressource. Bandemiljøet reducerer med andre ord oplevelsen af den manglende adgang til konventionelle maskuline ressourcer og bliver en tilgængelig arena for de unge mænd til at være nogen og noget og en strategi til at positionere sig som "rigtige mænd".

I dette afsnit har vi reflekteret over, hvordan samspillet mellem forskellige sociale differentieringsformer er langt mere sammenvævet, end vi har kunnet fremstille i specialets analyse. Derudover har vi reflekteret over, hvordan de unges kønnede strategier har gjort dem i stand til at nærme sig lokal hegemonisk maskulinitet i gademiljøet i boligområdet, men at denne proces samtidig medfører at bevæge sig længere og længere væk fra muligheden for at opnå ressourcer til at nærme sig en regional hegemonisk maskulinitet og altså anerkendelse på et større samfundsmæssigt plan.

Kapitel 6. Diskussion

I dette speciale har vi haft et fokus på bandetilhør som et kønnet socialt problem. Arbejdet med køn indebærer dog en reel risiko for, at betydningen af køn overanalyseres og får det som Morten Kyed (2014), der forsker i maskulinitet, beskriver som et 'over-sensitivt kønsperspektiv' (ibid.:71). Hertil kan det kritiseres, at tematikker, vi i undersøgelsen kobler til maskulinitet, som for eksempel økonomisk uafhængighed og forsørgelse, overskrider kønnede strukturer. Kritikken er relevant, men det er samtidigt centralt at påpege, at selv de tematikker, som synes at gå på tværs af køn, stadig er gennemsyrede af forestillinger om køn (ibid.). I dette afsnit vil vi diskutere det sociale arbejdes mulighed for at anlægge et kønnet perspektiv på bandeforebyggende sociale indsatser med udgangspunkt i vores empiri og analytiske indsigter samt ved at inddrage forskning om særligt det boligsociale arbejde.

Er det muligt at arbejde med køn i det sociale arbejde?

Det kan diskuteres om det bør prioriteres at have et eksplicit fokus på maskulinitet i udformningen af sociale indsatser til forebyggelse af bandekriminalitet. Der eksisterer i dag mange sociale indsatser i udsatte boligområder, der på forskellig vis griber ind i forskellige livsfaser og arenaer for at forebygge, at unge drenge og mænd ender i bandemiljøer. Heriblandt vurderes indsatser som mentorordninger, familieprogrammer og fritidsindsatser at være virksomme (Nickelsen et. al 2015). For at indsigterne skabt i dette speciale er relevante for det sociale arbejde skal de først og fremmest forstås som en komplementær måde at forstå unge mænds vej ind i bandemiljøer. Det kønnede perspektiv er dog underbelyst i eksisterende bandeforskning og kan bidrage med viden om bestemte kønnede og betydningsfulde dynamikker i den sociale proces som vejen ind i bandemiljøer er (Pedersen og Ladefoged 2018.:111). Perspektivet har derfor potentiale til at blive inkorporeret i eksisterende sociale indsatser som ovennævnte eller medtænkes som et komplementært perspektiv i udviklingen af nye kriminalpræventive indsatser (Carlson 2013).

Ifølge Rådet for Socialt Udsatte (2017) er der dog generelt ikke tradition for at arbejde køns-specifikt med sociale indsatser i Danmark, og Dansk Socialrådgiverforening sætter også fokus på, at der mangler et kønnet helhedsperspektiv i det sociale arbejde. De betoner samtidigt, at der generelt mangler et kønnet perspektiv på sociale problemer på uddannelser som socialrådgiveruddannelsen, der klæder praktikere på, så de i højere grad bliver i stand til at medtænke køn i helhedssynet i det sociale arbejde (Rasmussen og Harvig 2018). For eksempel kræver et kønnet blik på sociale indsatser i det bandeforbyggende arbejde viden om, hvordan forventninger til køn præger den marginaliseringsproces, der medfører, at nogle unge mænd ender i bandemiljøer. Det betyder også, at socialarbejdere har brug for viden om køns allestedsnærværende og konstruerede virke for at være i stand til at arbejde med et kønnet perspektiv. Dertil kommer den udfordring, at køn ikke alene må opfattes som konstrueret, men også må forstås i et intersektionelt perspektiv, hvis indsatser skal formå at arbejde med køn på en hensigtsmæssig måde, fordi kategorierne kan overdrive og undergrave hinandens betydning. Hvis kønnede og intersektionelle perspektiver skal inddrages i det sociale arbejde uden de sociale aktører klædes ordentligt på, er det med fare for, at sociale indsatser risikere at forstærke stereotype og essentialistiske forestillinger om køn baseret på en slags kulturessentialisme (Jensen et. al

2018). Hvis de sociale aktører klædes ordentlig på har perspektivet dog potentialet til at gøre socialarbejdere i stand til at tilpasse indsætter til unge minoritetsetniske underklasse mænds specifikke intersektionelle positioner. Det kan også gøre socialarbejderen opmærksom på de magtstrukturer, der er definerende for relationen mellem dem og de unge mænd.

Et kønnet fokus i konkrete indsætter?

I dette speciale har vi fundet, at de unge mænd i deres ungdomsår har manglet tilgængelige forbilleder at spejle sig i, der kunne bidrage til en positiv udvikling uden kriminalitet. I det sociale arbejde er der en række indsætter, som mentorordninger, bemandede ungdomsklubber, fritidstilbud og gennem ansatte i boligsocialt arbejde, der sigter mod at skabe positive rollemødelier for unge drenge i udsatte boligområder. Men det er essentielt at finde de rette forbilleder, da forfejlet rekruttering og oplæring af rollemødelier kan medføre, at indsætten slår fejl og i værste fald ender med at virke stik mod hensigten (Madsen et al. 2017). De unge mænd fremhæver i deres fortællinger om deres ungdomsår, at de ikke kunne relatere sig til de aktører i det sociale arbejde, der skulle have fungeret som positive rollemødelier, fordi aktørerne i høj grad kom fra den hvide middelklasse. Forskning i det boligsociale arbejde peger også på, at der kan være for stor afstand mellem rollemødelier fra et mere privilegeret udgangspunkt og de unge, de skal være rollemødelier for (Avlund 2018).

De unge mænd i specialet foreslår peger på eks-kriminelle som oplagte aktører i det sociale arbejde i udsatte boligområder. Der findes flere eksempler, hvor eks-kriminelle ansættes som aktører i det boligsociale arbejde, med den begrundelse, at de kender til gademiljøets spilleregler, og har et ry og rygte, der er respekteret blandt de yngre drenge i området (Madsen et al. 2017). På kort sigt kan det være med til at skabe ro blandt områdets unge (ibid.). På den anden side er der også udfordringer forbundet med at bruge tidligere kriminelle som aktører i det boligsociale arbejde. Et centralt problem er det signal, der sendes til andre unge i områder, når tidligere kriminelle gøres til rollemødelier. Det kan være med til at reproducere en forestilling om, at de unge selv kan opnå respekt ved at lave kriminalitet samt reproducere en hård, uhenigtsmæssig maskulinitet og gadekultur (Lopez-Aguado 2013). Derudover kan tidligere kriminelle have svært ved at inspirere de unge til at vælge en anden vej end kriminaliteten, hvilket er centralt for at kunne skabe forandring på lang sigt. Hvis det sociale arbejde skal lykkedes med at arbejde kønnet med rollemødelierindsætter, kræver det, at der ansættes rollemødelier

som unge mænd kan spejle sig i, men som også kan inspirere dem til at respekt kan opnås gennem andre veje end ved at udøve en hård maskulinitet og begå kriminalitet. Et oplagt bud er, at rollemodellerne skal være unge mænd, som har lignende intersektionelle udgangspunkter, som de unge i området, og det ville derfor være oplagt, at rollemodellerne kommer fra det samme boligområde eller et lignende område som det, de skal arbejde i.

Det sociale arbejde kan også arbejde med rollemodeller på en kønnet måde ved at sætte fokus på fædre. Voksne minoritetsetniske mænd er generelt en overset gruppe i det sociale arbejde (Jensen et al. 2018) og er derfor en gruppe, der kan rumme hidtil uudnyttet potentiale. Det ses blandt andet i indsatsen Baba, der *“er en indsats, som bringer fædres ressourcer i spil (...) til at skabe forandring hos dem selv for derefter at skabe forandring for andre i deres lokalsamfund”* (BABA). Indsatser hvor fædre, ligesom i Baba, udvikler netværk omkring far-rollen og øger deres involvering i deres børns liv, kan også skabe flere synlige voksne mænd i boligområdets gaderum. Synlige fædre og mænd kan udøve social kontrol overfor unge mænd i problemskabende ungdomsgrupper i gadens rum og signalisere forbilledlig maskulinitet udenfor det kriminelle miljø. Udfordringen med involvering af fædre i sociale indsatser er dog, at det er svært at få involveret fædre og mænd generelt i boligsociale indsatser (Frederiksen & Riemenschneider 2016).

Men er kønnede perspektiver også relevante og mulige at tænke ind sociale indsatser, der er mindre relationelle i deres udgangspunkt? Fritidsjobindsatser er en eksisterende og virksom social indsats, der kan adressere unge mænds udfordringer forbundet uddannelse og job relateret til deres klasseforhold og etnicitet. Langt størstedelen af de fritidsjobs, som unge har i dag ligger dog i handelsbranchen, det vil sige butikker, supermarkeder og restauranter (Kuipers & Ahrenkiel 2018). De fleste fritidsjob er altså centreret omkring kundekontakt, hvilket ifølge vores undersøgelse kan være en kønnet udfordring for unge mænd, der føler sig andetgjorte i selskab med fremmede, kan være bange for at tabe ansigt i sociale situationer og have svært ved at underordne sig kollegaer og ledere i en jobsituation. Et sådan fritidsjob repræsenterer derfor muligvis ikke som udgangspunkt et realistisk alternativ til berigelseskriminalitet på gaden. Her kan rollemodeller tænkes ind som en måde at give unge mænd støtte under oplæring og under selve ansættelsen og dermed hjælpe den unge med at håndtere kønnede relationelle udfordringer i arbejdet. Et kønnet perspektiv på fritidsjobindsatser kunne også være at arbejde

med unge mænds forestillinger om det at have et fritidsjob. Her kunne det være interessant at kombinere indsatser omkring social pejling med fritidsjobsindsatser. Social pejling kan være med til at give unge mænd med tendenser til modborgerskab en status på, hvor mange unge mænd med samme intersektionelle udgangspunkter, der har succes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet (Baldvig & Holmberg 2014). Det kan bruges til at gøre unge mænd opmærksomme på den dokumenterede relationelle og erfaringsmæssige værdi af fritidsjobs ved at se på, hvordan jobbet kan forbedre deres muligheder for fremtidig succes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, altså skifte fokus fra den økonomiske til erfaringsmæssige værdi ved fritidsjob (Avlund 2018).

Igennem analysen har vi fundet, at relationen mellem maskulinitet og bandekriminalitet i høj grad knytter sig til og må forstås ud fra makrostrukturer som diskurser, diskrimination og lovgivning. Det er elementer, der synes at ligge uden for det praktiske sociale arbejdes handlerum, og som i stedet kalder på løsninger på et mere strukturelt niveau. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt det praktiske sociale arbejde kan lykkes med at arbejde med et kønnet perspektiv i sociale indsatser, hvis der ikke samtidig gøres noget ved de bagvedliggende ulighedsskabede makrostrukturer. Selvom bagvedliggende strukturer på makroniveau spiller sammen med interaktioner og identitetskabelsesprocesser, har det sociale arbejde som tidligere diskuteret mulighed for at skabe en forandring gennem indsatser på mikro- og mesoniveau, såsom rollemodelindsatser og indsatser, der øger fædres involvering i lokalsamfundet og dermed påvirker gadens rum. Men hvis de unge mænds vej ind i bander helt grundlæggende kan forstås ud fra deres placering i samfundets ulige magtstrukturer, kan der argumenteres for, at der skal et langt mere samfundskritisk perspektiv på, hvordan bandekriminalitet forebygges.

Vi har fundet, at intersektionelle sammenvævninger af socioøkonomiske og sociokulturelle forhold er konstituerende for de unge mænds vej ind i bandemiljøer, hvorfor det er nærliggende i stedet rette fokus på, hvordan bestemte strukturer skabe ulige magtforhold og marginaliserer bestemte samfundsgrupper kan forandres. Her kan den feministiske tænker og statsteoretiker Nancy Fraser pege vores blik i den rigtige retning. Hendes pointe, at man må have øje for, at forskellige typer sociale problemer skabes af konkrete individuelle kombinationer af klasse, køn og etnicitet, og at anerkendelse i arbejdet med denne type sociale problemer derfor ikke er nok i sig selv, men at der også må ske en omfordeling af økonomiske ressourcer (Fraser 1995).

For eksempel har forskere i en dansk kontekst vist, hvordan politiske beslutninger om at skære i overførselsindkomster medfører en øget økonomisk ulighed i Danmark og øger antallet af familier, der kan karakteriseres som fattige (Ejrnæs og Larsen 2013). I den optik bør det sociale arbejde søge at ændre på samfundsstrukturer, der skaber sociale problemer gennem ulighed for reelt set at kunne forandre de dynamikker, der medfører, at bandemiljøer for nogle mænd i bestemte sociale positioner bliver en tilgængelig og passende ressource til at opnå maskulin succes. Med udgangspunkt i dette speciales fund bør der sættes mere fokus på at arbejde med diskursive strukturer omkring etniske minoriteter, omfordelingspolitik samt de komplekse segregeringsdynamikker, der skaber udsatte boligområder for at forebygge unge mænds vej ind i bander.

Kapitel 7. Konklusion

I dette speciale har vi med udgangspunkt i unge mænds fortællinger og oplevelser undersøgt relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bandemiljøer som et socialt problem af kønnet karakter. Vi har taget udgangspunkt i en forståelse af maskulinitet som værende en situationel og interaktionel bedrift, der er indlejret i sociale strukturer og magtrelationer og som virker sammen med andre sociale differentieringsformer.

I første analysedel har vi ud fra en empirisk analyse argumenteret for, at penge, forsørgerrolle, kapacitet til vold, hårdhed samt status, magt og respekt udgør en lokale hegemonisk maskulinitet for de unge mænd. De fem temaer har vi anvendt som et analytisk værktøj i specialets anden analysedel. Derudover har vi argumenteret for, at de unge mænds vej ind i bander kan inddeles i fire faser på baggrund af alder og kriminalitetstype. Faserne har gjort os i stand til, i anden analysedel, at undersøge vejen ind i bander gennem udviklingen fra småkriminalitet over alvorlig kriminalitet og organiseret kriminalitet til bandetilhør. Sidst har vi argumenteret for, at alder og begrebet akkumuleringen af ulemper er centrale for at forstå udvikling i de unge mænds kønnede strategier.

I analysedel to har vi argumenteret for, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander skal forstås i samspil med udsat boligområde, klasse og etnicitet som sociale

differentieringsformer. I første afsnit har vi vist, at de unge mænds opvækst i et udsat boligområde betyder, at de unge mænd kunne gøre *de ældre* til deres signifikante andre på grund af boligområdets aktive gademiljø, ressourcetsvage beboere, manglende forældreopsyn og mangel på voksne *signifikante andre*. De unge mænd har i relationen til de ældre internaliseret kriminel adfærd som en tilgængelig ressource til at opnå lokal hegemonisk maskulinitet og deres kriminalitet og maskulint har derefter udviklet sig simultant, da nye ressourcer og arenaer bliver tilgængelige.

I andet afsnit har vi fundet, at berigelseskriminalitet er en maskulin ressource for de unge mænd i kraft af sammenvævningen af klasse, udsat boligområde og alder, fordi denne position betyder, at de oplever både uddannelse og job som utilgængelige ressourcer til maskulinitet. Derudover har vi vist, at aldersbestemte normer maskulinitet kombineret med klasse og akkumulerede ulemper er medvirkende til at de unge mænd bevæger sig fra alvorlig kriminalitet til at lave mere organiseret kriminalitet. I tredje og sidste afsnit af har vi argumenteret for, at vold er en maskulin ressource i kraft af de unge mænds klasse, opvækst i et udsat boligområde og særligt deres etnicitet, fordi de oplever manglende anerkendelse og udelukkelse fra andre arenaer i samfundet til at gøre deres køn. Vi har vist, at de tager det sidste skridt i deres kriminelle karriere ind i bandemiljøet, fordi det er en arena, hvor oplevelsen af andetgjorthed kan omsættes til en slags permanent modborgerskab og give øget magt og maskulinitet.

I anden analysedel har vi afslutningsvis reflekteret over det intersektionelle samspil, der ikke er kommet til syne i analysen. Her har vi argumenteret for, at de unge mænds kønnede strategi, protestmaskulinitet, gør dem i stand til at nærme sig den lokale hegemoniske maskulinitet, men at det samtidig kan forstås som en kønnet marginaliseringsproces, hvor de bevæger sig endnu længere væk fra muligheden for succes i uddannelsesinstitutioner og på arbejdsmarkedet. Slutteligt har vi diskuteret det sociale arbejdes mulighed for at anlægge et kønnet perspektiv i bandeforebyggene indsatser. Her har vi diskuteret os frem til, at det sociale arbejde kan arbejde med et kønnet perspektiv i konkrete indsatser på mikro- og mesoniveau, men at bandetilhør i sidste ende bedst forebygges ved at arbejde med og ændre på diskursive strukturer omkring etniske minoriteter, omfordelingspolitik samt de komplekse segregeringsdynamikker, der skaber udsatte boligområder. På baggrund af specialets analyse konkluderer vi, at relationen mellem maskulinitet og vejen ind i bander skal forstås som en simultan og gensidig dynamik, der

er rammesat af det komplekse samspil mellem de sociale differentieringsformer, der knytter sig til de unge mænds sociale position.

8. Litteraturliste

- Andersen, K.V. (2018). 10 år med bandepakker har strammet grebet, men banderne er her stadig. URL: <http://nyheder.tv2.dk/krimi/2018-09-26-10-aar-med-bandepakker-har-strammet-grebet-men-banderne-er-her-stadig> (Tilgået 13.08.19)
- Andersen, Maja Lundemark (2013). "Goffman i socialt arbejde". s. 138-155 i: Hansen, Steen Juul (red.) *Sociologi i socialrådgivning og socialt arbejde*, Kbh: Hans Reitzels forlag.
- Antoft, R. & Thomsen, T.L. (2005) *Når livsfortællinger bliver en sociologisk metode - en introduktion til det biografisk narrative interview*. Aalborg Universitetsforlag
- Balvig, F. & Holmberg, L. (2014) Normer og sociale misforståelser i *Flamingoeffekten: Sociale overdrivelser og social pejling*. Kbh: Djøf Forlag, 2014
- Berlau, M. (2017) Socialrådgiver: Forebyggelse er afgørende, hvis vi skal bande- og rockerkriminalitet til livs. URL: <https://www.altinget.dk/social/artikel/socialraadgiver-forebyggelse-er-afgoerende-hvis-vi-skal-bande-og-rockerkriminalitet-til-livs> (Tilgået 12.08.19)
- Blaikie, N. (2010) *Designing social research*. Polity Press, Cambridge
- Bourdieu, P. (1996) *Social makt*. Oslo: Pax Forlag
- Bucerius, S. M., & Urbanik, M. (2019). When Crime Is a "Young Man's Game" and the Ethnographer Is a Woman: Gendered Researcher Experiences in Two Different Contexts. *Journal of Contemporary Ethnography*, 48(4), 451–481
- Carlsson, C. (2013). Masculinities, Persistence and desistance. *Criminology*, 51 (3), 661-693
- Choo, Hae Yeon & Ferree, Myra Marx (2010) Practicing intersectionality in sociological research: A critical analysis of inclusions, interactions, and institutions in the study of inequalities, *Sociological Theory*, 28(2), pp. 129–149
- Christensen, A.-D., & Jensen, S. Q. (2012). Doing Intersectional Analysis: Methodological Implications for Qualitative Research. *NORA - Journal of Feminist and Gender Research*, 20(2), 109–125
- Christensen, A.D & Qvotrup Jensen, S.Q. (2014) Combining hegemonic masculinity and intersectionality, *NORMA: International Journal for Masculinity Studies*, 9(1), 60-75

- Christensen, A.D. (2019). Maskuliniteter, magt og intersektionalitet. *Politica*, 51(1) 19-38
- Christensen, G.; Mikkelsen og M, Pedersen. K (2010): Boligsociale indsatser og huslejestøtte - Kortlægning og programevaluering af Landsbyggefondens 2006. SFI.
- Christensen, T.W & Mørck L.L. (2017). Bevægelser i og på tværs af ekstreme grupper og bande- og rockermiljøet - En kritisk undersøgelse og diskussion af "Cross-over". DPU, Aarhus Universitet
- Connell, R. W. (1995). *Masculinities* (2. edition ed.). Cambridge: Polity Press
- Connell, R.W. & Messerschmidt, J. (2005). Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender and Society*, 19(6), 829–859
- DKR: Det Kriminalpræventive Råd (2018) Bander i tal og statistik. URL: <https://www.dkr.dk/ungdomskriminalitet/bander/bander-i-tal/> (Tilgået d. 08.05.19)
- Esbensen, F. A. and C. L. Maxson. 2012. *Youth Gangs in International Perspective: Results from the Eurogang Program of Research*. New York: Springer
- Fallov, M. A (2017) "Boligsocialt arbejde" i Guldager, J. & Skytte, M. (red.) *Socialt arbejde - teorier og perspektiver*. Kbh: Akademisk forlag
- Fraser, N. (1995). From redistribution to recognition? Dilemmas of justice in a "Post-Socialist" age. *New Left Review*, (212), 68.
- Følner, B., Johansen, S.J., Turner, S. & Hansen, G.E. (2019) Maskulinitetsopfattelser og holdninger til ligestilling - særligt blandt minoritetsetniske mænd. Kbh: Als Research ApS.
- Gillilam, L. (2015) Dobbelt udsathed – når etniske minoritetsdrengene bliver skolens ballademagere. i Erlandsen, T., Jensen, N. R., Langager, S. & Petersen, K.E. (red.) *Udsatte børn og unge – en grundbog*. Copenhagen: Hans Reitzels Forlag
- Glerup, A. & Mazanti, B. (2017) *Socialt arbejde i udsatte boligområder*. Bosnien & Herzegovina: Hans Reitzels forlag
- Habib, M. M. (2018). Culture and Consumerism in Jean Baudrillard: A Postmodern Perspective. *Asian Social Science*, 14(9), 43
- Horsdal, M. (1999). *Livets fortællinger: en bog om livshistorier og identitet* (1. udgave). Valby:

- Hviid, K. (2007). "No life": Om gadelivsstil, territorialitet og maskulinitet i et forstadskvarter. Aalborg Universitet. Spirit PhD Series, Nr. 9
- Højgaard, L. (2010) Kan man interviewe sig til viden – om køn?. *Dansk sociologi*, 21 (1), 9-25
- Jacobsen, M., Lippert-Rasmussen, K., & Nedergaard, P. (2012). *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Kbh.: Hans Reitzel
- Jacobsen, M.H. (2012) *Skyggelandet. Ungdomskultur, kriminalitetskultur og bandekultur i dansk belysning*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Jensen, S. Q. (2007). *Fremmed, farlig og fræk: Unge mænd og etnisk/racial andenhed - mellem modstand og stilisering*. Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold, Aalborg Universitet. Spirit PhD Series, Nr. 13
- Jensen, S. Q., & Christensen, A.D. (2011). Intersektionalitet som sociologisk begreb. *Dansk sociologi*, Årg. 22, nr. 4 (2011), 71–92
- Justitsministeriets Forskningskontor (2018). Udvalgte samfundsøkonomiske omkostninger som følge af kriminalitet begået af medlemmer af kriminelle grupperinger. Kbh: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Järvinen, M., & Mik-Meyer, N. (2005). *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv : interview, observationer og dokumenter*. Kbh: Hans Reitzel
- Kalkan, H. (2014). *Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro*. (1. udgave). Kbh.: Statens Byggeforskningsinstitut.
- Klement, C. & Pedersen, M.L. (2013). *Rockere og bandemedlemmers kriminelle karrierer og netværk i ungdommen*. 3. rapport fra banderekrutteringsprojektet. Kbh, Justitsministeriets Forskningskontor
- Kristiansen, S. & Prieur, A. *Liv, fortælling, tekst*. 1. udgave. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Kuipers, P. Z. & Ahrenkiel, S. B. (2018) *Fritidsjobbere fra udsatte boligområder*. *Center for boligsocial Udvikling*. Hvidovre
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview : det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udgave). Kbh: Hans Reitzel.

- Levin, I. & Trost, J. (2005). *Symbolsk interaktionisme – hverdagslivets samhandling*. Kbh: Hans Reitzels Forlag, s. 106-132
- Lindstad, J. K. (2012) Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold. 2. Rapport om banderekrufteringsprojektet. Kbh: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Lopez-Aguado, P. (2013) Working between two worlds – Gang intervention and street liminality. *Ethnography*, 14(2), 186-206.
- McCall, L. (2005). The Complexity of Intersectionality. *Signs*, 30(3), 1771–1800.
- McLean, R. (2018). An Evolving Gang Model in Contemporary Scotland. *Deviant Behavior*, 39(3), 309–321.
- Messerschmidt, J. W. (1993). *Masculinities and crime: Critique and reconceptualization of theory*. Lanham, Maryland: Rowman and Littlefield.
- Monrad, M., & Olesen, S. P. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. Kbh: Hans Reitzel
- Nickelsen, A.K., Bislev, M. & Hansen, K. (2013) Problemskabende ungdomsgrupper i Danmark. Glostrup: Det Kriminalpræventive Råd
- Nickelsen, A.K.(2015) Forebyggelse af rocker- og bandekriminalitet - perspektiver og inspiration til fremtidens organisering. Glostrup: Det Kriminalpræventive Råd
- Nickelsen, A.K. (2011). Indsatser mod rekruttering til bander. Eksempler på kommunale initiativer og anbefalinger til helhedsorienteret forebyggelse. Glostrup: Det Kriminalpræventive Råd
- Olesen, A., & Jensen, S. Q. (2009). "Fucking mange tusser" - om penge og forbrug blandt kriminaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund. *Social kritik*, Årg. 21, nr. 118 (2009), 54–65
- Pahuus, M. (2007). "Hermeneutik". s. 139 – 170 i: Collin, F. & S. Køppe (red.). *Humanistisk videnskabsteori*. 2. udgave. Kbh: Danmarks Radios Forlag
- Pedersen, M. L., & Lindstad, J. M. (2011) Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper. Kbh: Justitsministeriets Forskningskontor.

- Pedersen, M.L. (2014a) Veje ind og ud af rocker- og bandemiljøer. Kbh: Justitsministeriets Forskningskontor
- Pedersen, M.L. (2014b) Gang joining in Denmark – Prevalence and correlates of street gang membership. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(1), 55 – 72
- Petersen, K. E. (2018). Farlige unge eller farlig forskning : om udviklingen af strategier for etiske situationer og dilemmaer i forskning sammen med unge mænd i bandegrupperinger. *Dansk sociologi, Årg. 29, nr. 4 (2018)*, 30–53
- Petersen, K.E. (2015) Stemmer fra en bande – Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid. DPU, Aarhus Universitet.
- Petersen, K.E. & Ladefoged, L. (2018) Unge i bandegrupperinger Hvad ved vi – og hvad ved vi ikke? En forskningsopsamling over national og international viden om unge i bander. DPU, Aarhus Universitet
- Petersen, L. (2018b). 3F: Fortsat pres på ufaglærte jobs. *Fagbladet3F.dk* URL: <https://fagbladet3f.dk/artikel/fortsat-pres-paa-ufaglaerte-job>. (Tilgået 04.09.19)
- Rasmussen, A. og Harvig, F.H, (2018) Et kønnet helhedssyn. *Socialrådgiveren 18 (3)*, 33-34
- Rosenthal, G. (2004). “Biographical research”. s. 48-64 i. C. Seale, G. Gobo, J. F. Gubrium, & D Silverman (Eds.), *Qualitative research practice*. London: Sage.
- Rådet for Socialt Udsatte (2017) Årsrapport 2017. Kbh.
- Sandberg, S. (2008): Street Capital: ethnicity and violence on the streets of Oslo. *Theoretical Criminology*. London: Sage
- Shields, S. A. (2008). Gender: An Intersectionality Perspective. *A Journal of Research*, 59(5), 301–311
- Sigurd, F. M. & Madsen, M. F. (2011) Kriminalitet ud af boligområderne. Hvidovre: Center for boligsocial Udvikling
- Skov, R. L. (2006). Etnisk ungdomskultur i Lundtoftegadekvarteret : etnicitet og lokalkultur. *Social politik*, 2006, nr. 3, 5–11

Skytte, M. 2017 "Socialt arbejde" i Guldager, J. & Skytte, M. (red.) *Socialt arbejde - teorier og perspektiver*. Kbh: Akademisk forlag

Soei, A. (2018). *Omar - og de andre - vrede unge mænd og modborgerskab*. Kbh: Tiderne Skifter.
Svend Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010) *Kvalitative metoder - En grundbog*. Kbh: Hans Reitzels Forlag

Søgaard, T. F., & Schütt, M. (2014). Mænd og Maskulinitet. Tilbageblik og perspektiver: *Jordens Folk - Etnografisk Tidsskrift*, 49(4), 5-7

Søgaard, T. F., Deuchar, R. Kolind, T., Thylstrup, B., & Wells, L. (2015) 'When you're boxing you don't think so much': pugilism, transitional masculinities and criminal desistance among young Danish gang members. *Journal of Youth Studies*, 19(6), 725-742

Yuval-Davis, Nira 2006: Intersectionality and Feminist Politics. *European Journal of Women's Studies*, 3 (3):193-209